National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0n4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 36 (1956) 1987 | NELJAPÄEVAL, 3. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 3 | XXXVIII aastakäik

Kanada hakkab karistama sõjakurjategijaid

Kriminaalseadustiku muutmine võeti parlamendis vastu

Möödunud nädalal võttis Kanada parlamendi alamkoda ühel häälel vastu Kanada kriminaalseadustiku muutmise seaduse, millega süüdistused sõjakuritegudes või kuritegudes inimsuse vastu tulevad arutusele Kanada kohtutes Kanada seaduste alusel. Käesoleval nädalal oli oodata seaduse vastuvõtmist senatis, mille järele seadus jõustub allakirjutamisega kindralkuberneri poolt.

Alamkojas vastuvõetud kriminaalseaduse muutmise seadus on keerulise juriidilise sõnastusega ja selle täpne sisu selgub seaduse lõpliku teksti avaldamisel. Arutusel alamkoja komisjonis olid mitmed parlamendiliikme Witeri poolt esitatud parandusettepanekud, kuid ei ole teada, mida neist vastu võeti, mida mitte. Ajakirjanduse teateil näeb seadus ette nn sõjakuritegude ja inimsuse vastu käivate kuritegude käsitamist üldiselt, mitte ainult nn „natside" kuritegude suhtes. Seaduses on antud ka definitsioonid, mida mõistetakse „sõjakuritegude" ja inimsuse vastu käivate kuritegude all.

Seaduse kiiret vastuvõtmist taotlenud ringkondade poolt on rõhutatud eriti kiire uurimise vajadust 20 kahtlusaluse isiku suhtes, kelledele Deschenes'i komisjon juhtis erilist tähelepanu. Seaduse vastuvõtmise kiirustamist nõudes väitis parlamendiliige R. Kaplan, et kaebealused võivad vahepeal ära surra või ära kaduda.

Mis puutub Deschenes'i aruandes nimetatud 20 kahtlusalusesse, siis komisjoni ühe nõuniku teatel ei olevat süüdistused nende vastu mitte nii suured kui need olid Saksamaale välja antud kaebealuse Rocca suhtes, kes seal suri enne tema vastu alustatud kohut.

Kui seadus vastu võetakse, siis moodustatakse kohtuministeeriumis ministeeriumi juristidest ja Ratsapolitsei (RMP) esindajaist moodustatav erikomisjon, kes hakkab põhjalikumalt uurima Deschenes'i komisjoni poolt esitatud kahtlusaluste süüdistusi.

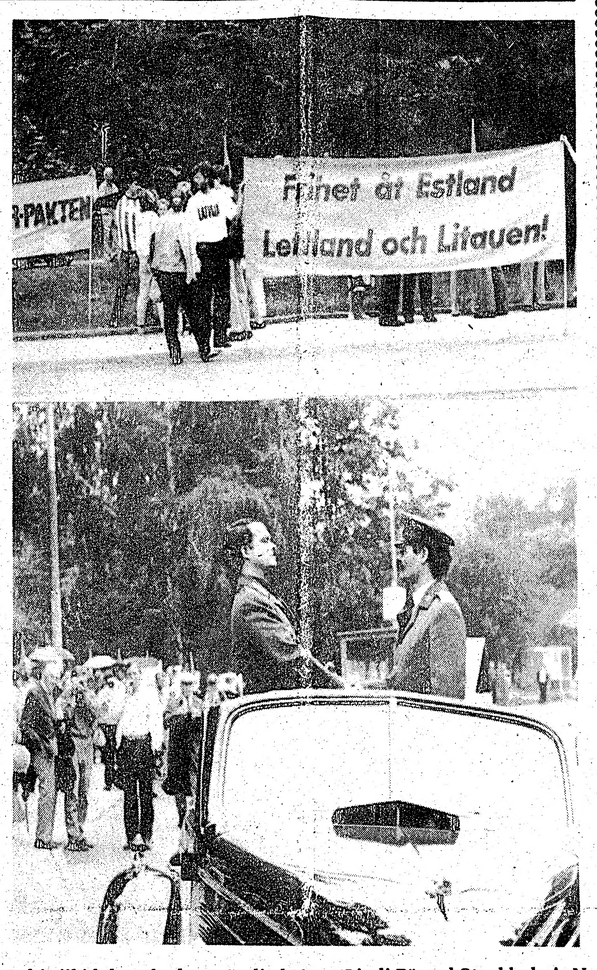

Balti riikidele vabadust nõudjad Musta Lindi Päeval Stockholmis N. Liidu saatkonna juures. All — „Hitler" ja „Stalin" saabuvad sõbraliku käeandmisega demonstratsioonile.

Atendaadikatse Eesti konsulile Los Angeleses

LOS ANGELES — Eesti Vabariigi aukonsul Jaak Treiman leidis esmaspäeval oma kontori verandalt kahtlustäratava paki ja kutsus kohale politsei, kes alarmis pommiosakonna. Pakk viidi ära ja nagu selgus, sisaldas kaks pulka dünamiiti koos sütikuga. Dünamiidipomm tehti kahjutuks. Kes tahtsid teha pommiatentaati ei ole teada, kuid kuna aukonsul on tõhusalt astunud vastu eestlaste vastu sihitud läimule ja rakendunud kommunismivastases tegevuses, viivad oletused lähedale teatud ringkondadele.

Senini on pommiatentaate tehtud baltlaste vastu kes seotud kahtlustustega sõjakuritegudes. Esmakordselt on laiendatud terrorit meie õiguste eest võitlejatele.

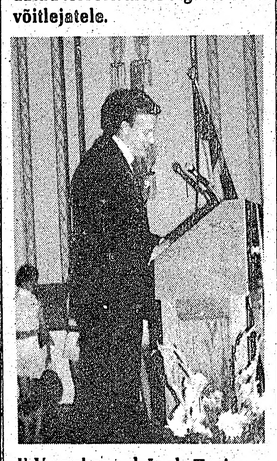

E.V. aukonsul Jaak Treiman kõnelemas Lääneranniku Eesti Päevadel Vancouveris.

Moskva kutsub USA-d aatompommi katsetama N. Liitu

WASHINGTON — Moskvast tehti ettepanek USA-le panna katsetamiseks plahvatama oma aatompomm N. Liidu pinnal. Tingimuseks on aga, et N. Liidu pommi saab katsetada USA katsealal Nevadas.

Valge Maja esialgu ei vastanud ja ootab kui küsimus kerkib läbirääkimistel Genfis.

Isa ja poeg uppusid kalastamisel

Möödunud nädalalõpul uppusid Ontarios kalastamisel kaks eestlast, Osvald Rüütel ja tema poeg Harry Rüütel. Perekond oli laupäeval, 29. augustil sõitnud oma suvilasse Parry Soundi lähedale Long Lake'i äärde, kust mehed õhtupoolikul läksid kalastama Campbelli järvele. Kui nad õhtuks polnud tagasi jõudnud, teatati politseile. Järve rannast leiti pühapäeva hommikul tühi paat. Traalimine ei andnud tulemusi ja kutsuti kohale sukeldujad, kes pärast lõunat leidsid uppunud kalastajad. Ei ole selge, mis juhtus, kuid tõenäolikult nad mässusid õngenööridesse. Osvald Rüütel oli 60-aastane ja Harry Rüütel 26 a. vana. Nad elasid Toronto lähisel, Richmond Hillis.

Kiireim mees maailmas

Maailmameistrivõistlusil Roomas püstitas Kanada sportlane Ben Johnson (sünd. Jamaikas) uue maailmarekordi 100 m jooksus — 9,83 sek! Tulemust peetakse üheks selle sajandi sensatsiooniks, pealegi kuna see sooritati umbes merepinna kõrgusel. USA spordikuulsus ja 4 kuldmedali võitja Los Angelese olümpial 1984, Carl Lewis jäi teiseks ajaga 9,93 — võrdne end. maailmarekordiga, mille püstitas ameeriklane Calvin Smith kõrgel Colorado Springs'is 1983.

Samal pühapäeval, 30. augustil, bulgaarlanna Stefka Kostadinova hüppas kõrgust uue maailmarekordina 209 cm (6' - 10-1/4"). Tulemus on parem kui isegi kõik meeste olümpiarekordid aastani 1952.

Artiklid Balti riikide kohta „Toronto Star'is"

„Toronto Star'is" ilmusid nädalavahetusel, laupäeval, pühapäeval ja esmaspäeval, kolm leheküljelist, rohkete fotodega artiklit Riiast, Vilniusest ja Tallinnast, kirjutatud Moskvas asuva „Star'i" esindaja Stephen Handelman'i poolt. Fotod on Torontost Moskvasse ja Balti riikidesse sõitnud „Star'i" peafotograafilt Boris Spremo'lt. Kirjeldused on võrdlemisi ülevaatlikud olukordadest Balti riikides ja seal esinevaist tendentsidest. Kirjeldused tõstavad esile rahvusluse tõusu Balti riikides.

Chatauqua konverents „glasnosti" tähe all

USA-N.Liidu suhteid arutlev järjekordne Chatauqua konverents, mis mullu peeti Riia supelrannas Jurmalas, toimus tänavu taas Ameerikas „glasnosti" tähe all. Osavõtjaid oli umbes 7000, neist 240-liikmeline delegatsioon N. Liidust mis võeti vastu pasunakoori ja aplausiga.

Uutmine viidi tulipunkti mõlemalt poolt, alates New Yorgi osariigi kuberneri Cuomo kõnega, kes pidas vajalikuks USA-le uut „realistlikku" välispoliitikat kui ka N. Liidu poolsetes sõnavõttudes Gorbatshovi reformide toonitamisega.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Hooaja avaloeng: teisipäeval, 15. sept. kell 7.30 õhtul.
Prof. Rein Taagepera — Californiast
BALTI PAGULASKONDADE ÕPETLASLIKUD VAJADUSED JA ALLERGIAD
R.T. on uus AABS president ja on selle ettevalmistuseks analüüsinud eestiainelise teadusliku tööväljа praegust olukorda ja tuleviku perspektiive. Mis on veel olulisem kui see, väljakuulutatud „Eesti tutvustamiseaastal" ja kasvavate vaenulikkude fantaseeringutega ajalehtedes?
Keskustelu ja kohv.
KÕIK ON KUTSUTUD

Leedu dissidente jälitatakse demonstratsiooni pärast

Nagu Moskvast teatatakse, on grupp Leedu inimõigusi nõudvaid aktiviste saatnud Mihhail Gorbatshovile telegrammi, teatades, et KGB on viimastel päevadel alustanud nende dissidentide jälitamist, kes võtsid osa demonstratsioonist Vilniuses. Leedus on viimastel päevadel alanud surveavaldused nende vastu, kes võtsid osa rahulikust demonstratsioonist Vilniuses Molotov-Ribbentropi pakti aastapäeval, öeldakse teates, mille Associated Press'ile oli andnud dissident Leo Timofeyev.

„Meie Elu" kontor on suletud Labour Day nädalalõpul laupäeval, 5. sept. ja esmaspäeval, 7. sept.

Läti noored asetamas pärga Berliini-müüril mõrvatuile.
Foto — Niedre

Lätlased sõitsid erirongiga Berliini demonstreerima

Ülemaailmsed pidustused Münsteris

Lätlaste ülemaailmne pidustus, mis sarnaneb eestlaste Estodele, laabus sel aastal Münsteris, kus teatavasti asub lätlaste keskorganisatsiooni büroo ning ka vaba maailma ainus läti gümnaasium, kuhu internaatkoolina saabuvad õpilased kogu maailmast. Münsterisse tuli lätlasi Rootsist, USA-st, Kanadast, Austraaliast, Uus-Meremaalt, Inglismaalt. Peruust, Venetsueelast ja muidugi vastuvõtvalt Saksamaalt.

Ka siin toimus rongkäik avamisele linnapargis päritolumaade siltide all, ees muidugi kõikjal punavalged lipukolonnid. Saksa ajakirjanduse järgi oli avaüritusel 6000 inimest, nende hulgas tähelepanuärataval hulgal noori.

Läti Päevad toimusid lipukirja all „Vabadust Lätile". Ja Läti Kesknõukogu esimees dr. Olgerts Pavlovskis rõhutas oma avakõnes, et „oma maa mahajätmine ei tähenda oma rahva mahajätmist".

— Kogunemisega siis Münsterisse kriipsutame alla meie vankumatut usku Läti tulevikku. Meie nõudeks on vaid see, mis on meie õigus: Vaba läti rahvas vabas Lätis".

Tervitas ka eestlaste möödunudaastase Euroopa-laulupeo aupatroon prof. dr. Wilhelm Hahn, Euroopaparlamendi ainus Baltikumis sündinud liige. Saksa liiduvalitsuse esindaja, riigisekretär dr. Ottfried Henning rõhutas, et liiduvalitsus ka tulevikus ei kavatse tunnustada Balti riikide annekteerimist N. Liidu poolt.

ERIRONG BERLIINIS

Kaheksa päeva kestnud mitmesuguste ürituste tipus oli sõit „Läti erirongil" Lääne-Berliini, et tervitada seda ümberpiiratud linna selle 750-nda aastapäeva puhul ja teostada seal meeleavaldust.

Idasaksa piirikontroll käitus viisakalt ja ei takistanud erirongi läbisõitu Ida-Saksamaa alalt.

Berliinis teostasid lätlased oma suure vabadusnõudluse manifestatsiooni ja demonstratsiooni, mis äratas suurlinnas rohket tähelepanu.

NÄDALAKROONIKA

Üle tuhande Austria sõjaveterani otsustasid alustada kampaaniat Austria presidendi Kurt Waldheimi nime kustutamiseks USA-s olevat „soovimatute isikute" nimekirjast, keda ei lasta sisse Ameerikasse. Aktsioon president Waldheimi nime kustutamiseks süüdistustest alustatakse eeloleval sügisel. Aktsiooni algatajad väidavad, et kuidas saadakse Kurt Waldheimi süüdistada, kui ei ole kindlaks tehtud tema süüd. See on haavav kõigile Austria sõjaveteranidele.

Lääne-Saksa peaminister Helmut Kohl teatas, et Lääne-Saksamaa on nõus kaotama oma pinnal asuvad 72 vananenud tüüpi Pershing aatomiraketti, et võimaldada USA — Nõukogude kokkuleppe saavutamist aatomirelvade vähendamiseks. USA Valge Maja esindaja teatas, et Lääne-Saksamaa nõustumisega Pershing rakettide likvideerimiseks on head väljavaated, et Nõukogude Liiduga saavutatakse kokkulepe aatomirelvastuse küsimuses.

Kanadat külastas Lõuna-Aafrika neegrite juht Oliver Tambo, kes taotles Kanadalt suuremat toetust Lõuna-Aafrika neegritele nende võitluses valitsuse apartheidi poliitika vastu. Eriti soovis Tambo Kanada täielikke majanduslikke sanktsioone Lõuna-Aafrika vastu. Läbirääkimistel peaminister Mulroneyga ja välisminister Joe Clarkiga tehti Tambole selgeks, et Kanada on küll apartheidi poliitika vastu, kuid ilma neegrite poolt kasutatava vägivalla poliitikat. Tambole andis julgustava toetust eriti Ontario NDP juht Rae. Tööliste Kongressi president Shirley Carra lubas Lõuna-Aafrika ametiühingutele toetust 800.000 dollarit.

USA seersant Clayton Lonetree, kes Moskva USA saatkonna valvemeeskonna liikmena armuvahekorra tõttu venelannaga võimaldas venelastel laialdast salakuulamist saatkonnas, mõisteti salakuulamise pärast vangi 30 aastaks ja rahatrahvi maksma 5000 dollarit.

Filipiinidel toimus ohvitseride juhtimisel suurem mäss president Corazon Aquino valitsuse vastu, kus mässulised oli peaaegu võimu üle võtmas. Mäss suruti siiski maha valitsusele ustavate vägede poolt kindralstaabi ülema kindral Ramose juhatusel. Kallaletungil presidendi paleele sai haavata president Aquino poeg.

MULKIDE SELTSI 10. AASTAPÄEVA
KOOSVIIBIMINE
pühapäeval, 13. septembril 1987 kell 3 p.l.
Toronto Eesti Majas.
Õhtusöök veiniga $20.00
Registreorida enne 10. sept. — Elmar Silm 486-6683

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS
SÜGISHOOAJA ESIMENE KOOSVIIBIMINE
kohvilauaga toimub neljapäeval, 17. sept. kell 2 p.l.
Eesti Maja suures saalis.
Päevakohane kõne ja palve piiskop Raudsepalt.
Esinevad rahvapillimehed ja klubi naiskoor.
Kõik teretulnud! JUHATUS

„MEIE ELU" – „OUR LIFE" – Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., teisip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul. Juunis, juulis ja augustis laupäeviti suletud.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ◍ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ◉ Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ◍ Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.50, tekstis $5.50.

Radikaalide surve Idale

Ajal, mil rahvusvaheline poliitika on polariseerunud Washingtoni-Moskva teljel Lääne-Euroopale ja tuumarelvade likvideerimise küsimusele Genfis toimuvate läbirääkimiste raames, on tekkimas uusi jõuvõitlusi mitmes kohas teisal. Mingid jõud otsivad pidepunkti Kaug-Idas, mille tõendiks on massilised rahutused näiteks Lõuna-Koreas ja Filipiinidel.

Möödunud päevad on toonud kriitilisi võitlusi võimu ümber Manilas, Filipiinidel. Esialgsed atakid valitsusele ja president Corazon Aquinole on surmaohvritega tõrjutud. Muul maailmal ei ole aga selge, millised ringkonnad seisavad valitsuse kukutamiskavade taga. Nagu teame, on president Aquino omal positsioonil paar viimast aastat ja on näidanud end osava ning inimliku presidendina, kes on osanud endale poolehoidu saavutada.

Tema eelkäija, president Marcos taganes maalt ja elab praegu maapagulasena Honolulus. Aquino võttis Manilas võimu üle siseriiklike lahkhelide saatel, sest Filipiini metsi täitsid tuhanded geriljaüksused, kes relvastatult ootasid ainult aega, et ise võimule asuda. Võime ainult oletada, et dissidentlikud metsavennad peitsid endi hulgas hulgaliselt vasakpoolseid radikaale, kes sepitsesid võimumuudatust. Kuid ka ametlikes väeosades oli poliitiline pisilane sisse tunginud ja hoidis püssiotsi Aquino suunas.

Kelle poolt oli organiseeritud seekordne võimu ülevõtmise katse? Sellele küsimusele ei ole maailma avalikkus selgesõnalist vastust andnud. Küsitava väärtusega vihjed sihivad endisele president Marcosele. Kuid puudub loogiline seletus, kuidas suutis Marcos Honolulus oma relvastatud poolehoidu Manilas organiseerida. Tahtlikult minnakse mööda metsavendlikest radikaalidest Filipiinidel, kelledega Aquino saavutas varem koostöö kokkuleppe omavaheliseks rahuks. Seda rahu päriselt nähtavati ei tulnud!

President Aquino olukord ei ole kerge. Peale metsades peituvate radikaalide leidub „lahkusulisi" ka ametlikus armees, kellel on ligipääs relvadele ja kasarmutele. Neid vast saaks pidada endise presidendi Marcose hingesugulasteks. Sõjaväe peastaabi ülemaks on kindral Fidel Ramos, kes on Aquino ustavaks toetajaks ja kaitsjaks. Viimane on teatanud, et valitsuse olukord on stabiliseeritud, mis tähendab, et kallaletung on tahaplaanile surutud.

President Aquino on näidanud end targa poliitikuna, kes on valmis oma positsiooni kaitsma. Oma külaskäigul aasta tagasi Washingtoni lasi ta mõista, et valitsus vajab relvalist abi ja finantseerimist. Kahjuks ei saanud ta sealt rahuldavat vastust. Kui tahetakse Filipiinide poliitilist olukorda stabiliseerida edaspidiste kallaletungide vastu, peaks nüüd USA administratsioon mõistma Aquino soovi tõsidust ja oma abistamiskukrud vallandama, et hoiduda tõsisematest kriisidest, mis võivad alati tulla. Sest ka Moskvas tuntakse pidevat huvi Kaug-Ida küsimuste vastu.

Teine kriisikeskus on Lõuna-Korea, mis pärast kodusõda oma kommunistliku naabri Põhja-Koreaga kerkinud tugevaks tööstusmaaks. Kuid tööstusliku arenguga on toimunud ka suure tööliskonna proletariseerumine ja vaenulik hoiak valitsuse vastu. Pealinnas Söulis ja teistes tööstuslinnades on tekkinud ulatuslikud streigid ja rahutused, kus kümned tuhanded töölised ja radikaalsed üliõpilased on asunud võitlusse politseivõimudega ja relvastatud üksustega.

Massulised nõuavad praeguse presidendi kõrvaldamist ja uuega asendamist. Väliselt paistab see poliitilise võitlusena, mida on kerge juhtida piiri tagant Põhja-Koreast. See oleks nagu uue võitluse alustamist kahe Korea ühendamiseks, milline võitlus lõppes 1952. aastal USA kaitseüksuste vahendusel. Eksisteeriv president on pakkunud rahutuile hulkadele peatset muudatust presidenditoolil, kuid neid pakkumisi ei arvestata. Kuigi USA kaitseüksuste olemasolu kahe Korea piiril annab valitsusele teatud julgestuse, jääb Korea siiski teatud kriisiolukorda, mida valitsusel tuleb lahendada sisemiste jõududega. Antud kujunemistes on raske sõrmega näidata Moskvast juhitud punasele agitatsioonile. Kuid maailm peab valmis olema, et arengud sunnivad ka selleks.

V.

Kiri Austraaliast

Valimised ja demokraatia

Austraalia kaks viimast föderaalvalitsust andis sotsialistlik Tööliserakond (Labor Party). Peaministriks oli intelligentne, kunagine „Rhodes Scholar", mefistoliku välimusega Bob Hawke.

Mr. Hawke rõhutas pidevalt ja veel üsna hiljuti, et kuuldused enneaegsetest valimistest on alusetud. Ja siis, kasutades temale eriti soodsat momenti ja sündmusi opositsiooni ridades, kuulutas välja valimised 11. juuliks (kolm nädalat hiljem). Selleks ajaks oli Austraalia majandus tema juhtimisel jõudnud olukorda, kus:

1. Tulumaks on kõrgeim pärast II maailmasõda. Kodanikke on hoiatatud, et lähemas tulevikus ei ole oodata tulumaksu vähendamist.

2. Laenuprotsendid on nii kõrged, et põhjustavad firmade pankrotti minekut.

3. Majanduse tõusutee on aeglustunud, näit. mitte-põllumajanduse toodetelt tulu 1986/1987. perioodil tõusis vaid 1,5%.

4. Produktiivsus väheneb pidevalt; 1986/87. perioodil umbes 0,5-0,75%.

5. Äritegevuse üldinvesteering on madalaim viimase 25 : jooksul. Ametlik seisukoht näeb ka siin olukorra halvenemist 1987/88. a. perioodil.

6. Dramaatilisim on aga välisvõlg, mis möödunud aasta detsembris oli A$ 105 miljardit. Iga Austraalia mees, naine ja laps võlgneb välismaale A$ 6 500.

Seda on saavutanud kaks sotsialistlikku Tööliserakonna valitsust hr. Hawke'iga eesotsas.

Austraallaste seas kehtib vanast ajast mentaliteet, et tööline ja palgaline hääletavad Tööliserakonna kasuks — s.t. Labor Party; ärimehed ja töösturid toetavad parempoolseid erakondi, milledest opositsiooni juhib Liberal Party. Viimase valitsuse esindajail oli käesolevate valimiste puhul palju privileege. Ajakirjandus aplodeeris, keerates opositsioonile mitte ainult selja, vaid irvitas lausa näkku. Rikkamad miljonärid, nende seas Rupert Murdoch, avalikult näidates nende poolehoidu Bob Hawke'ile.

Häälte lugemine ei olnud veel lõppenud, kuid Mr. Hawke kuulutati, kolmandat korda, võitjaks. Esimest korda Föderatsiooni ajaloos (1901. a-st) erakond, kes üldiselt protsentuaalselt kaotas hääli, võitis rohkem valimisringkondi ja omab parlamendis ülekaalu. Vahe Labor Party ja Liberal Party vahel on ca. 1%. Mr. Hawke võis selja taha jätta ratsutamised elevandi seljas ja asuda uue valitsuse moodustamisele!

Töölisparteid aga valitseb nn. CAUCUS, kelle otsustele tuleb isegi peaministril alluda. Samal ajal kooseneb Tööliserakond kolmest rühmitusest: — vasakpoolne, keskmine vasakpool ja parempoolsed. Igal rühmitusel on omad soovid ja nõuded ministrite nimetamisel. Siin ei ole enam midagi ühist demokraatliku korraga. Seda kauplemist tegi veelgi huvitavamaks Mr. Hawke'i isiklik soov senine 27-liikmeline valitsus laiendada kahe naise ja ühe Tasmaania esindaja võrra, s.t. 30-le. See soov on aga vastuolus Põhiseaduse sätetega. Tööliserakonna ülekaal alamkojas garanteerib vastava seadusandluse vastuvõtu. Ülemkojas on aga opositsioon ülekaalus, kes kavatseb selle probleemi lahendamiseks pöörata Ülemkohtu poole.

Selline on demokraatia Austraalias, Tööliserakonna käsituses.

L.L.

Eestis 1,5 miljonit elanikku

STOCKHOLM (EPL) — Statistilised andmed seisuga 1. jaanuar 1987 näitavad, et Eestis elab 1 556 024 inimest neist linnades ja alevites 1 117 miljonit ja maal 0,439 miljonit. 1940.a. olid vastavad arvud 1,054 miljonit, 0,354 ja 0,7 miljonit. Linlaste arv on seega ajavahemikul 1940 — 1987 kasvanud 3,2-kordseks ja maarahva arv on 1,6 korda vähenenud. (Kogu N. Liidu elanike arv oli 1. jaanuaril 281,7 miljonit inimest.)

Linnastumine on toimunud kiiresti ja tänapäeval on Eesti Nõukogude impeeriumi üks kõige urbaniseeritumaid osi. 1940. aastal elas linnades ja alevites 33,6 protsenti elanikest. Nüüd on osakaal tõusnud 71,8 protsendile. Sellegipärast on viimastel aastatel maarahva absoluutne arv tasapisi tõusnud umbes 1000 isiku võrra aastas.

Asustustihedus Eestis on tõusnud 23,1 isiku pealt ruutkilomeetri kohta 34,5 inimesele täna.

Eesti viis suuremat linna 1. jaanuaril olid: Tallinn: 477 734 elanikuga (koos Maardu ja Saue'ga 493 817), Tartu 112 532, Narva 80 804, Kohtla-Järve 78 154 ja Pärnu 52 925.

Naiste osatähtsus rahvaarvus on suurem kui meestel. Kui naised 1939.a moodustasid 53,5 protsenti rahvaarvust, oli nende osakaal 1986. alguses ainult pisut madalam — 53,3 protsenti.

Nii sündimus kui suremus on Eestis väiksem kui mujal N. Liidus: 1000 elaniku kohta sünnib aastas 15,5 last ja sureb 11,6 inimest. Loomulik iive on seega 3,9 promilli aastas.

Selgitus Vancouveri lehes

Väited eestlastele varju heitvas kirjutises ebaõiged ja laimavad

Mitmes Kanada ajalehes ilmunud Gerard McNeili artikkel, mis heidab varju eestlastele, eriti neile kes tulid Rootsist (vt „Meie Elu" nr 35), on tekitanud meie ühiskonnas pahameelt. Artikli levitaja, teadeteagentuur „Canadian Press" ja autor ei reageerinud EKN-i selgituse avaldamise taotlusele; küll on aga ajalehed hakanud saama kirju oma lugejatelt ja neid ka trükkinud.

Kolmeveeruse pealkirja all, „Entire Estonian nation slandered" (Kogu eesti rahvas laimatud), kirjutab Vancouveris B.C. Ülikooli professor Ardo H. Hansen, et kui Keegstra ja Zundeli süüks oli laimava ebatõe levitamine, mis hõlmas kogu rahvast, siis McNeili väited on samuti laimavad ja ebaõiged, süüdistades samuti kogu rahvast milleski mida nad ei teinud. Argument, et Saksamaa sai oma „viimase lahenduse" viia läbi maades, kus kohalik toetus oli tugev, vajab ajaloo tõdemist. Juudisoost elanike saatus olenes sellest, kas maa oli Saksamaa liitlane või allutatud. Itaalia, mis oli fashistlik kuid mitte juudivastane, ja Bulgaaria, polnud mitte kumbki, olid võimelised oma juute kaitsma kuna natsid said neid mõjutada vaid diplomaatiaga. Võidetud maid, Eestit, Poolat ja Jugoslaaviat haldasid natsid kel olid vabad käed. Isikutele, kes elasid sõjaaegse militaarse rezhiimi all, sõna „vabatahtlik tegevus" (seega „collaboration") kaotab täiesti oma mõtte.

Edasi kirjas üteldakse, et väike arv juute, kes Eestis hukati mõnede isikute poolt, ei vajanud 23000 Kanadasse tulnud immigrandi „kollaboratsiooni", rääkimata kogu rahvast. Iseseisvas Eestis anti esmakordselt ajaloos juudi vähemusrahvusele (0,2% elanikkonnast) täielik kultuurautonoomia. Nende koolidel ja raamatukogudel oli riiklik toetus. Seda hinnati 1929. a. Eesti Vabariigi kandmisega nende „Kuldsesse Raamatusse" Jeruusalemmas.

Toimetaja on kirjale lisanud järelmärkusena, et Gerard McNeil rajas oma artikli ajaloolase Alti Rodali ametlikule raportile omi väiteid esitamata.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Ühenduses on jõud

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

UUED KÕRGE %-GA KINNISED TÄHTAJALISED HOIUSED!
1 AASTA — 8,50%
2 AASTAT — 8,75%
3 AASTAT — 9,00%
Informatsiooniks helistage 465-4659
Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Kui Jumal vaikib

Meie elame kriisidest käristatud ja lõhestatud ajastul ega ole kerge säilitada tasakaalu tegelikkuse ja lootuse vahel tänapäeva maailmas. Paljud on masendunud inimsoo juurdekasvu, sotsiaalsete probleemide ja inimese mõistmatu ja väära käitumise pärast ega näe mingit lootust inimsoole ega tulevikku elule sellel planeedil. Viiest miljardist maailma rahvastikust tervelt 80% elab ja vireleb mõne totalitaarse võimukorra all, kus ülekohus, brutaalsus ja halastamatu väevõimu tarvitamine on rakendatud. Lakkamatu võitlus käib inimõiguste, igapäevase leiva, eluaseme, võimu ja au pärast ja paiskab kogu elu kannatuste, pisarate ja vere merre.

Kõlbla väärtuste astmik on pööratud pahupidi — kõrgemad on tunnustatud alamaiks ja alamad kõrgeks. Abielu ja perekonnaelu allakäik, seksuaalne anarhia, pornograafia ja droogide uputus on asjad, mis sügavalt mõjustavad me elukorda. Maailma suured ja vägevad ähvardavad kogu Jumala loodu hävitada ja muuta maakera tuhahunnikuks. Aga Jumal vaikib. Neil hilissuve päevadel ja öödel, kodumaalt lahkumise mälestuspäevadel ja öödel, mõtleme toorele ülekohtule, terrorile, kannatustele ja valule, mis osaks saanud me oma kodumaale ja rahvale. On ikka veel öö. Ei vabaduse koidukuma, ei idast ega läänest. Ja Jumal vaikib. On ta võimetu, ükskõikne ja hoolimatu või polegi teda olemas? Päeval ja öösigi ma hüüan, aga ta ei vasta. Piiblit lugedes näeme, et need tunded polnud võõrad ka Vana Testamendi aegade inimestele. Iisraeli kohtumõistja Giideon küsis ja ütles: Kui Jehoova on meiega, mispärast on siis see kõik meid tabanud? Ko. 6,13. Prohvet Habakuk süüdistas Jumalat, et ta pole välja juurinud ülekohut. Ha.1:1-3.

Miks Jumal vaikib? Nagu paljudes muudeski meile mõistmatuis asjus, milles ükski teine ega keegi muu meile vastust anda ei suuda, leiame tõetruu vastuse Piiblis. Jumal vaikib, sest ta on armuline, on esimene Piibli vastus. Jumal pole tujukas ega kärsitu. Ta vaikib õelate inimeste ülekohtu ja kuritegude ees, sest ta tahab ka õelale oma armu ilmutada. Inimesed ütlevad, kui Jumal ülekohtu ees vaikib, kuidas võib ta olla tõe ja armastuse Jumal? Piibel ütleb, kuna Jumal on armastus, seepärast ta vaikib. Jumala vaikimine osutab Jumala armule, ja nii kaua kui Jumal vaikib kestab tema armuaeg. Jumal on pikameelne ja kannatlik. Tema ei taha, et ülekohtune hukka saaks, vaid et ta meelt parandaks, pööruks Jumalale ja saaks päästetud. Nagu hea aednik, vaatamata korduvatele pettumustele, tuleb ta ikka tagasi viljatu puu juurde, kaevab ja kohendab maad ta ümber, väetab ja lõikab viljatud kuivanud oksad. Ta teeb seda, sest ta on kannatlik ja armuline.

Nagu hää isa armastab oma poega, kes lahkus isakodust, läks kaugele võõrale maale ja elas seal kergemeelsel ja ulakat elu. Isa aga ei hüljanud ega unustanud teda, vaid ootas kannatlikult, et poeg meelt parandab ja isakodusse tagasi tuleb. Ta oli kannatlik, sest ta armastas. Jumala armastus on kannatlik, ta ei pea meeles paha! Kolgata rist oli Jumala vaikimise seniit. Pimeduse võimudel oli seal vabavoli rünnata Jumala enese Poega. Raev ja viha võimutsesid. Ja Jumal vaikis. Kostis vaid üks hüüe: Miks sa mu maha jätsid? Kogu loodus hakkas rääkima, maa värises ja kaljud löhkesid. Päike ja tähed kustusid, tekkis pimedus üle kogu maa. Aga Jumal vaikis. Just see tund, mil Jumal sõnagi ei ütelnud, oli aga tund kui Jumala põhjatu armastus päevavalgele tuli ja tema päästev käsi ligemale kui kunagi varem. Jumal täitis oma igavese armunõu. Tema näiline vaikimine oli tema lunastava armastuse vaikus. Piibel ütleb aga ka, et Jumal on püha ja õiglane. Tema on käsuandja ja kohtumõistja. Kõik meie pahateod on paljastatud Jumala palge ees ja tema vaikimine tähendab, et ta on teostamas oma kohtupidamist ülestujale. Vaikides annab Jumal ülekohtusele aega ja voli oma patus juurduda, laseb ta õelusel ja kurjusel võtta täie võimuse ja siis oma külvatud vilja maitsta.

Sama kindlalt nagu Jumal mõistab kohut inimeste üle, kes elavad kõlvatut elu, mõistab ta kohut ka maailma vägivalla, vale ja kurjuse võimude üle. Jumala näiline vaikimine ahvatleb neid vahelgi ülbele Jumala pilkele ja julgustab neid nende kurjas töös ja ettevõtetes. Jumal on kannatlik ja vaikib, kuni ülekohus saab täie võimuse, siis tuleb tema kohtupäev ja ta pöörab nende kurja külvi nende eneste vastu. „Kes külvab ülekohut, lõikab viletsust ja tema viha vits lööb teda ennast." Õp. 22,8.

Kui vahelgi tundub, et Jumal vaikib, kui me teda kõige enam vajame, ärgem mõelgem siis, et Jumal on ükskõikne ja hoolimatu ega lähe talle korda me käekäik, või et ta on võimetu ja surnud Jumal. Jumal ei tuku ega uinu magama. Ei jää häbisse ükski neist, kes temale loodavad, häbisse jäävad need, kes temast loobuvad. Laul 25,3.

Õp. E. LOOTSMA

Ka Eestis tigupost

Ka Eestis on postisidele iseloomustav selle aeglus, nähe, mida tunneme ka Kanadas. Nii kirjutas Harri Treial kompartei organis „Rahva Hääl" järgmiselt:

„30. kuupäeval pandi Kadriorus posti kiri, millel küllaltki auväärsed pealdised: Eesti Ülemnõukogu Presiidium. Valitsus. Kirja sisu oli lühike, kuid nii saatjale kui ka saajale küllalt tähtis. Nimelt oli seal kutse ilmuda 5. kuupäeval Ülemnõukogu Presiidiumisse. Ümbrik jõudis aga linna teise otsa, Väike-Õismäele alles 8. kuupäeval. Vaevalt, et kas või rublane mark oleks kirja varem pärale toonud.

Kes arvab, et ainult linna ühest äärest teise käivad kirjad nii aeglaselt, see eksib rängalt. Ka kesklinnas liiguvad kirjad teosammul. 7. kuupäevaga postitatud kaart (sedagi kuupäeva näitab tempel) jõudis Pärnu maanteel asuvasse Ajakirjandusmajja 12. kuupäeval!

Tigupost — nii võiks nimetada Tallinna linnasisest posti. Kes aga soovib, et kiri jõuaks kätte rutem, see kasutagu järgmist moodust. Püüdku kellegagi saata kiri Pärnusse ja paluda seal see postkasti lasta. Siis ei kulu rohkem kui neli päeva ja kiri on Tallinna adressaadil käes. Just seda kinnitab Pärnust tulnud kiri — kuurortlinna postitempel kannab 12., Tallinna oma 16. kuupäeva. Tigupostist märksa kiirem liikumine!"

EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas ◉ Ülelinna kohaleviimine

Shoppers Drug Mart – Morningside Mall
Proscriptions ◉ Patient Record System for Senior Citizen
We deliver ◉ Kojutoomine
RICHARD LEWIS PHARMACY LTD.
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

LÄTI KOHVIK
Swiss Patisserie
Euroopalikud tordid, koogid, küpsised jne.
Valmistame kohvilaudu tellimise peale
SOOJAD TOIDUD — PATIO
120 Danforth Avenue
Toronto, Ontario M4K 1N1
Broadview Subway lähedal. Tel.: 461-2088

MASSAAŽ-TERAAPIA & REFLEKSOLOOGIA
Leili Terts R.M.T.
registreeritud massaaž-terapist
Vastuvõtt kokkuleppel
tel. 757-8679

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Soodsad hinnad – 30 aasta praktika
Helistage 439-2538

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane Street, Toronto, Ont. M6S 3Z2
Olen teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.
◉ Tasuta hindamine
◉ Hüpoteeklaenude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

Karl Linnas Arnold I. Burns'i kõnes

Deputy Attorney General of the United States, Arnold I. Burns on esinenud 14. mail Californias pika kõnega organisatsioonile „The Legal Division of the Anti-Defamation League of B'NAI B'RITH". Toome kõnest väljavõttena tõlkes selle osa mis puudutab eriti Karl Linnase ja mõneti ka Eesti probleemi.

— Nüüd, selle teotajate nimekirja tuleb lisada veel üks maamõõtja. Enne kui ta sellele kutsealale asus Ameerikas oli ta natsi koonduslaagri komandöriks Eestis — Karl Linnas.

Ma tahan ütelda mõned sõnad Linnase kohtuasja kohta kuna selle legitiimsuse küsimus on üles tõstetud. Nimelt: Kas meie ei toetu mitte liiga palju N. Liidu kohtupidamise korrale, mis, teame, on suurel määral üks teesklus (sham); ja kas meie kõhklematult tunnustame N. Liidu moraalset õigust kohut mõista inimese üle kuritegudes humaansuse vastu ja eriti juutide vastu, mis oleks absurd.

Kõigepealt, selles kohtuasjas on piinliku hoole ja põhjalikkusega õiglasest kohtupidamisest kinni peetud. See on üks asi mis eraldab meie ühiskonna sellest toorest ja verejanulisest ühiskonnast mida Linnas teenis ja mida tänapäeval valge rassi supremaatia tahab üles seada.

Linnase kohtuasjas on oluline märkida seda vahet mida tähendab deporteerimine (deportation) ja väljaandmine (extradition). Karl Linnas ei ole mitte välja antud N. Liidule. Valitsus annab ühe kodaniku välja tema oma initsiatiivil (riigi valiku osas E.B.). Deporteerimine ei sisalda endast mingit tunnustamist selle riigi kriminaalkohtupidamise süsteemi kohta kuhu isik on deporteeritud.

Õigupoolest, deporteeritaval isikul on õigus nõuda endale väljasaatmise kohta. Karl Linnase valik oli „vaba ja iseseisev Eesti riik" mis osutus üheks tunnustamata eksiilvalitsuseks kelle peakorter asub kusagil New Yorgi linnas. Meie ei saa Linnast deporteerida New Yorki, ja kuna ta keeldus nimetamast ühtegi teist kohta, selletõttu valik langes valitsusele kellele allub de facto Eesti territoorium ja see juhtus olema N. Liidu valitsus.

SÜÜDLUS

Mis puutub tema süüdlusse, siis kõik kohtuprotsessid ja ülekuulamised veensid, et Tartu koonduslaagri dokument, mis kannab Linnase allkirja kui komandör, oli ehtne. See tõend püsib ka siis kui on kahtlus N. Liidu tunnistajates. Second Circuit Apellatsiooni kohtu sõnastuses: „Tõendid esitatud Linnase denaturaliseerimise kohtulikul asjaarutamisel on vastuvaidlematult ja täiel määral ümberlükkamatud."

Ma peaksin ka mainima, et härra Linnas suuremalt osalt ei ole ise osa võtnud oma deporteerimise ülekuulamistest mis on vastuolus tema lärmaka protestiga selle protsessi lõppedes. Apelleerides oma deportatsiooni otsusele, härra Linas ise ei vaielnud vastu tõenditele mis tema vastu esitati, selle asemel toetudes ainult surmaotsusele tema kohta N. Liidus mis tähendas apelleerimist sündmuse ja kaastunde nimel. Sellepeale kohus õiglaselt märkis:

Õilsad sõnad nagu sündsus ja kaastunne kõlavad öönsatena kui need on öeldud inimese poolt kes korraldas süütute meeste, naiste ja laste hukkamist lastes neil põlvitada masshaua äärel. Karl Linnase apelleerimine inimsusele, inimsust mida tema ise jõhkralt, kalgilt ja koletislikult oma teguviisiga on solvanud, õeliselt solvab sellega kohtu sündsust."

Lubage mul lühidalt peatuda nn. „Panama pakkumise" juures. Just veidi enne kui Linnas pidi deporteeritama N. Liitu, tema advokaat teatas kohtuministeeriumi, et Panama on võib-olla nõus teda vastu võtma. Selle tulemusena, kooskõlas meie varajasema nõusolekuga lubada Linnasel otsida mõni teine asukoht, mina palusin Välisministeeriumi kontrollida kas see pakkumine on paikapidav. See ei olnud.Igal juhul, see ei olnud midagi mida meie ministeerium välja leidis. Teada saades, et „Panama pakkumist" ei ole, meie läksime edasi seaduse kohaselt.

KOMMENTAARID

Karl Linnas'e kohtuprotsess, tema deporteerimine N. Liitu ja kogu selle asjakäigu ametlikult poolt õigustamine tagant järgi on lihtsalt eestlaste intelligentsi solvamine. Sest nagu teame, kõik oli teisiti, kuna see protsess oli üles ehitatud N. Liidu poolt esitatud valesüüdistustele ja võltsitud tõenditele milline asjaolu juba protsessi käigus eneses üles kerkis. Kuid näib, et üks eesti sõdur ja patrioot pidi ohverdatama selleks, et kogu maailm teaks: Ameerika tunnustab de jure N. Liidu suveräänsust Eesti riigi territooriumi ja rahva üle!

Holtzmani seaduse kohaselt, Linnase üle peeti kohut tsiviilkohtupidamise korra järgi mis ei pea vajalikuks isiku süüdivust kindlaks määrata kriminaal-standardi kohaselt: väljaspool põhjendatud kahtlust (proof beyond a reasonable doubt). Küllaldane on esitatud kaebuse veenvus (civil onus of proof: the balance of probalities).

Karl Linnas'e protsessis N. Liidu valede faktid on järgmised:

1) Tartus oli vangla kuid mitte kunagi ei olnud seal mingit natsi koonduslaagrit nagu seda olid kurikuulsad Belsen, Dachau j t. Juudi ajaloolane, Martin Gilbert, oma uurimuses „The Holocaust" (960 lk. ilmus 1986) on restaureerinud täpse nimekirja kõigi koonduslaagrite kohta Saksa okupeeritud aladel. Eesti osas on toodud ainult kolm koonduslaagri nime:

Klooga, Lagedi ja Vaivara. Tartu koonduslaagri nimi esineb ainult N. Liidu valekaebuses ja OSI süüdistusaktis Linnas'e vastu.

2) District Courti otsuses 30. juulil 1981 öeldakse, et Consular Division of the USSR Embassy on saatnud nende poolt tõendatud nelja dokumendi Xerox-koopiad mis kannavad allkirja „Karl Linnas" tiitli peal, koonduslaagri ülem (Chief of Concentration Camps" or „Chief of Tartu Concentration Camp"). Dokumendi tõestus ise on N. Liidu õiguskorda karakteeriseriv samuti kui Ameerika oma, kes seda aktsepteeris:

„This is certified by the Consular Division of the USSR Embassy that the seal and signature of the Soviet archivist are authenic and he has the right of the Soviet official to sign and stamp these documents.

Vice Consul of the USSR Embassy A.Chuplygin."

Kohtuprotsessis on toodud ka kaitseadvokaat Berzins'i vastuväited, et N. Liidu konsul tõestab siin ainult arhivaari nime ja pitsatit kuid mitte kodumendi ehtsust ennast ning täpsust, kas Linnase allkiri on õige, kelle käes või kus asub originaal, või kes on selle koopia teinud. Kuid nähtavasti nendel argumentidel ei ole mingit kaalu, sest Ameerika tsiviilkohtupidamise seaduse järgi ekspertiisi nende dokumentide autentsuse kohta kaebealune ei saa nõuda. (Federal Rules of Evidence 902(3), (4) and Rule 44, Fed.R.Civ.P.)

3) Kohtuistungil 30. juulil 1981, Karl Linnas'e asjas toodi ette N. Liidu poolt esitatud üks Saksa Julgeolekupolitsei ülema report 19. septembrist 1941, milles on öeldud, et Saksa okupatsioonist peale on seni tehtud ligikaudu 1200 vahistamist. Nendest on vabastatud peale juurdlust 504 isikut. 150 isikut vabastati kohe kui ilma põhjuseta vahistatud. 291 vangi said üle viidud Tartu sõjaväe administratsiooni peakorteri juurde. Kokku on 405 isikut eksekuteeritud Tartus, nendest 50 juuti. Nüüdsest peale ei ole ühtegi juuti enam vangistuses, ütleb see raport.

EKSPERTIISI EI LUBATUD

Selle dokumendi, samuti nagu teistegi autentsuse kohta ei olnud lubatud mingit ekspertiisi teha tsiviilkohtupidamise seaduse järgi. Kuid kui arvame kokku need numbrid mida see dokument esitab, siis peaks see olema 1200, või ligikaudu: 504+150+291+405=1350. On ilmne, et 1350 ei saa olla „ligikaudu 1200" mis peaks küllaldaseks põhjuseks olema ekspertiisi tegemiseks.

Huvitav ja teatud määral müstiline on asjaolu siinjuures, et keegi ei ole võtnud vaevaks neid numbrid kokku arvata sellel N. Liidu poolt esitatud dokumendil millele on rajatud kogu süüdistuste raskuspunkt Linnase vastu. Samuti on see ilmselt võltsitud Saksa julgeolekupolitsei raport ainukeseks aluseks süüdistustele kogu eesti rahva vastu juutide hävitamises.

On tõenäoline, et see Julgeolekupolitsei raport on lohakas ja hooletu väljamõeldis KGB poolt, peale selle veel kuritahtlik. Sakslaste täpsuse juures niisuguse puuduliku dokumendi koostamine on vähe usutav. Kuid ka siis kui see dokument oleks autentne ja koostatud sakslaste eneste poolt, õiglase kohtupidamise juures ei saaks see oluliselt puuduliku koostise poolest olla aluseks süüdistatavateks argumentideks Linnase vastu.

4) Üks N. Liidu tunnistajatest Linnase vastu, Olav Karikosk, väidab et Linnas on teda värvanud oktoobris 1941 koonduslaagri valvemeeskonda ja käsutanud teda enesega kaasa juute eksekuteerima, kirjeldades üksikasjaliselt kuidas see kõik toimus.

See on üks teine KGB väljamõeldis, sundides inimest valet tunnistama Linnas'e vastu. Kuidas sa. Karikosk minna juute mass-eksekuteerima, nagu ta tunnistab, oktoobris 1941 kui 19. septembril 1941 ei olnud seal enam ühtegi juuti vangistuses, Julgeolekupolitsei raporti kohaselt? Selle kohta ei anta kusagil seletust!

Ilmselt, N. Liit on kõik tõendid Linnas'e vastu võltsinud. Selleks oli ka võimalus antud kokkuleppel OSIga, et neid tõendeid tsiviil-kohtupidamise korra juures ei lubata kontrollida. Kuid vaatamata nendele jämedatele võltsimistele N. Liidu poolt ja nende tõepärastena aktsepteerimine Ameerika kohtute poolt, Ameerika kohtuministri abi, Arnold I. Burns, võib siiski deklareerida, et seadusepärasusest on piinliku hoole ja täpsusega kinni peetud!

MIS OLI EESMÄRK?

Kõik need asjaolud mis siin toodud on USA presidendile, viitse presidendile, kohtuministrile ja välisministrile küllaldase selgusega teatavaks tehtud nende 15 tuhande kirja ja telegrammiga üle kogu maailma möödunud aasta vahetusel.

Küsimus tõusetub: Mis on siis niisuguse ebamäärase kohtumõistmise eesmärgiks kui selles ei taotleta mitte õiglust?

Täpselt ei ole muidugi mitte teada. Kuid üks asi on päris selge: Karl Linnas'e kohtumõistmine ja sellele järgnenud saatmine N. Liitu, vaatamata sellele kas ta on süüdi kuritegudes või mitte, on USA poolt rahvusvahelise õiguse kohaselt vormiline N. Liidu de jure suveräänsuse tunnustamise akt Eesti riigi territooriumi ja rahva üle. — Kuid ainult ühel tingimusel see tunnustus ei kehti: Kui USA valitsus deklareerib sõnaselgelt, et Linnas'e väljasaatmine N. Liitu ei tähenda N. Liidu suveräänsuse tunnustamist Eesti riigi ja rahva üle. USA valitsus ei ole veel seda deklareerinud pärast Linnase väljasaatmist N. Liitu. Samuti ei ole keegi ametlikult niisugust küsimust Ameerika valitsusele esitanud.

E.B.

Ärisid varustavad ühismajandid, turul kauplevad eramüüjad.

Kodumaalt

Teeme ringkäigu viiele turule kevadel 1987

Artiklis „Tulge turule!" kirjeldatakse ühe nädalavahetuse viit Eestimaa turgu. Nendeks on Jõhvi, Nõmme, Kingissepa, Põlva ja Tartu turud. Kirjeldus ei anna küll täpset aega, kuid võib oletada, et sündmused pärinevad maikuu esimeselt poolelt. Esitame kirjelduse valikuliste lühendustega.

. . . Nagu väiketootminegi on turumajandus arenenud omasoodu. Tegelikult muidugi lihtsalt alla käinud. Viimastel aastatel on üht-teist püütud teha . . . aga see pole veel see, mida ootame . . .

Tänaseks on siis asjad sedamoodi, et kooperaatorid on kõigi Eestimaa turgude täieõiguslikud valitsejad . . .

JÕHVI

turg asub bussijaama külje all. Võrkaiaga piiratud plats, mille keskel turuhoone . . . Rahvast on palju . . . Ilma teevad taimemüüjad; ostja nõuab tomatit. Taim maksab 20 kopikat. Üsna hästi lähevad ka kapsataimed. Hoolikalt valitakse istutamiseks lilli, on astreid, priimulaid, võõrasemasid, roose. Hea otsija leiab ka mehe, kel istutamiseks lillkapsast anda. Paar müüjat pakub maasikat, mõni taim pundis, hind 2 rubla. On musta ja punast sõstart, musta arooniat, lätlased on tulnud õunapuudega. Paljud küsivad astelpaju, seda pole . . . Üllatab, et nii vähe on aedvilja. Ei näe kurke ega tomateid. Turuhoones on letid tühjad. Tavaliselt kauplevad siin ühismajandid . . . Sestap võtab väljas eramüüja porgandikilost rubla ja kartulist 40 kopikat. Mõni aeg tagasi müüs Kohtla-Järve sovhoos tomatit, kilo maksis 8 rubla, ja rahvas ostis küll. Kõige rohkem häirib ruumikitsikus. Pole, kus kaupa hoida ja kaaluda, müügiruumi mahub vähe inimesi. Kas majandile turulkäigud tulu ka toovad? Müüja M. Tomingas arvab, et kindlasti, ehkki suitsuvorsti riigihinna tõustes kolhoosi turutulu vähenes. Turuhoonesse kutsub ostjaid komisjonikauplus, kes müüb turupäevadel kolm korda suurema summa eest kui iga päev. On kõikvõimalikku autode kapottidel müüdavat kribu-krabu. Ehteid, magusaid maisibrikette. 15 rubla eest valgeid barette. Sööklad müüvad rasvapirukaid ja komlektipakke, kus defitsiiti sees. Turu direktor V. Kask ütleb, et turg tegi selle laupäevaga kahe nädala plaani; müümas oli üle 160 inimese.

NÕMME

turg on oma pindalalt vaevalt neljandik Tallinna keskturust. Laupäevaja pühapäevahommikuti tundubki turg nii müüjatele kui ostjatele kitsaks jäävat. Pole harvad need juhused, mil parklasse pääsu ootavate autode järjekorrad on kasvanud mitmesaja meetri pikkusteks ning praktiliselt ummistanud kogu Nõmmet läbiva liikluse. Halvaks kontrastiks heale turukorraldusele on lagunema kippuv turupaviljon. Pehkinud põrand ja äravajunud uksed sunnivad kahtlema, kas siin midagi annabki enam korda teha. Turu miniatuursus ja ostjate rohkus määravad muidugi ka siinsed hinnad. Nõmme turg on keskturust veidi kallim. Nii maksis mullune kartul 30-80 kopikat kilo. Porgandikilost küsiti 75 kopikast rublani. Kilo värsket rabarbrit võis saada 2 rubla eest ja tillipundi olenevalt suurusest 25-60 kopika eest. Kuusalu kolhoosi paviljonis maksis kurgi kilo 1 rubla 50 kopikat. ETVL-i müügipaviljonis küsiti tomati kilost 10 rubla ja Tallinna aiandussovhoosi müügipunktis 8 rubla. Üldse oli turul majandeid oma saadusi müümas vähe. Nõmme turul saab aga alati Tallinna parimat hapukapsast. Kõikide turgude lahutamatuks osaks hakkavad muutuma isetehtud riietusesemete ja nipsasjakeste müüjad. Ka Nõmme turul oli neid üsnagi mitmeid.

KINGISSEPA

turg töötab 7 päeva nädalas. Turuväravad on avatud ööpäev läbi. Tõeline turusagin algas aga sel päeval alles kella 8 paiku. Söödavast hakkas silma vaid sibul. Õun-kartul on ilmselt läbi müüdud. Hea minek oli tomatitaimedel. Ka lõikelilli (tulbid, nartsissid) osteti päris palju. Teiste kaupade minek paistis olevat tagasihoidlikum. Küsitlesin ostjaid ja müüjaid. Kas turg rahuldab? Ühekülgne — nii võis saadud vastused kokku võtta. Kui turg tosin aastat tagasi kesklinna toodi, näis, et see toob asjasse elavnemise. Siin tehti korda turuhoone — väga ilus maja. Turuhoone taga aga on avar vaba plats, mis juttude järgi olevat mõeldud turupaviljonide asukohaks. Räägiti, et paviljonide ehitamine seisab juba kolm aastat materjali puudumise tõttu. Praegu on see plats müüjate sõiduvahendite parkla. Turgu aga peetakse nagu kitsas koridoris üksteise seljas.

PÕLVA

turg töötab kord nädalas, kolmapäeviti. Alevi täitevkomitees öeldi: „Aga ega me keela, kui keegi teistel päevadel oma kauba turulaudadele üles sätib." Lausuti, et laupäeval peaks ka turg olema. Laupäeval oligi 5-6 kauplejat lõikelillede, taimede ja mugulsibulaga. Osteti vähe. Turulised kurtsid, et uus turuplats on lagedal kohal, kus tuul tahab hinge võtta ja pillutab kauba laiali. Turuplatsil kükitasid mullahunnikud: torumehed tahtsid kanalisatsioonikaevude ümbrust tõsta. Põlvalased ütlesid, et nad ostaksid turult meelsasti supipotti sobivat: poodides seda napib. Hooned üha kerkivad, need võtavad enda alla vanemate majade elanike senised peenramaad.

TARTUS

oli võimas turg. Turuhoones oli rahvast vähe. Sooja ilmaga eelistavad paljud tartlased lahtist turgu, kus kartuli ja köögivilja hinnad on sageli turuhoone omadest odavamad. Ja enamik müügikohtadest oli ka hõivatud. Mõistetavalt domineerivad tomatitaimed. Aga ka magus pipar, kurgitaimed ning lilletaimed. Individuaaltöö tegijate poolt valmistatud kleitidel, kostüümidel ja muudel asjadel on minekut. Küllaltki mõõdukate hindadega müüakse siin varakevadest alates kimpudes redist, salatit, rohelist sibulat, tilli ja muud. Turuhoone on enam-vähem korras, vaid katus vajab vähesel määral remondimeeste kätt. Erinevalt eelmistest aastatest puudusid puuviljamüüjad Ukrainast ja Moldaaviast.

(„RAHVA HÄÄL" 26. mail, 1987.a.)
BALT-PRESS

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KALEV ESTIENNE klassidesse REGISTREERIMINE

lastele (alates 4 aastast), teismelistele ja täiskasvanutele toimub
KOLMAPÄEVAL, 9. SEPT. KELL 6-9 ÕHTUL
Glenview Senior Public Schoolis, 401 Rosewell Ave.
(Avenue Rd. & Lawrence)
Klassid alustavad tegevust 19. septembril.

Informatsiooniks helistada 889-7889

Craig Hind
DODGE CHRYSLER LTD.
2180 LAWRENCE AVENUE EAST, SCARBOROUGH, ONTARIO M1P 2P8
(AT BIRCHMOUNT)
TED (TIIT) PODRA
SALES & LEASING REPRESENTATIVE
CHRYSLER
DODGE
K CAR
EXPO
SALES 751-7757
KODUNE 640-7893

Kes teab?

1. detsembri 1924. aasta mässu mahasurumisel langesid Tallinnas, Balti jaamas kol. ltn. Rossländer ja teedeminister Karl Kark. Sündmuse ajalooliseks selgitamiseks palun ma abi:

1. Kas teedeminister Karl Kark tuli Balti jaama oma kodust Tallinnas või Tartu-Tallinn rongilt 1. detsembri hommikul?

2. Kunas püstitati nende mälestuse jäädvustamiseks Balti jaamas mälestustahvlid ja missuguseks kujunes nende saatus?

3. Kes valmistas tahvlid ja missugusest materjalist?

4. Kas teedeminister Karl Kargu langemise koht oli Balti jaama põrandal kivisse raiutud?

Missuguseks kujunes Karl Kargu mälestussamba saatus tema haual?

Teated palun saata aadressil: Dr. jur. Artur Taska. Termingsvägen 4. S-223 67 Lund. Sweden.

ARTUR TASKA

KÜTTED ja TORUTÖÖD
ROLAND KULLIK
275-1280

KORTERID

MÜÜA
KONDOMIINIUM
3 magamistuba, 1-1/2 vannituba. Lähedal äridele. Helistada pärast kella 2 p.l. Telefon: 755-6749.

Floridas, Boca Ratonis
VILLA ESTO's müüa
ühe magamistoaga korter.
Helistada (416) 562-4247

Montrealis üürida soodsa hinnaga meeldiv ühe magamistoaga
KONDOMIINIUM KORTER
Mööbliga või ilma. Siseparkimine, bassein ja saun.
Tel. Torontos 767-6464.

Vändra Gümnaasiumi 65. aastapäev

Vändra Gümnaasiumi ja Keskkooli lõpetajate ja endiste õpilaste kokkutulek kooli 65. aastapäeva tähistamiseks toimub 10. oktoobril, 1987.a. kell 6 p.l. Torontos: Westbury Hotel, 475 Yonge St.

Pidulik õhtusöök. Abikaasad või saatjad on samuti koosviibimisele palutud.

Teatada hiljemalt 25. septembriks: Mrs. Juta Järv, 26 Southbridge Ave., Toronto, Ont. M4C 3M4.
Telefon (Area Code 416) 421-5732.

Korraldav toimkond loodab rohket osavõttu.

Kes ja Kus

Ühendriikide idarannikul ilmuv „The Coastland Times" tõi teate, et eestlane Hans Mägisoo püüdis Cape Point'is 11 1/2 nl. kala (Boston Blue). Kirjelduses oli märgitud ta eesti päritolu ja töökoht Philadelphias lennukitehase insenerina.

ÜLIKOOLIS ÕPPIVATE NOORTE VANEMAD!
Tellige oma kodust eemal asuvatele lastele kooliaastaks „Meie Elu"!

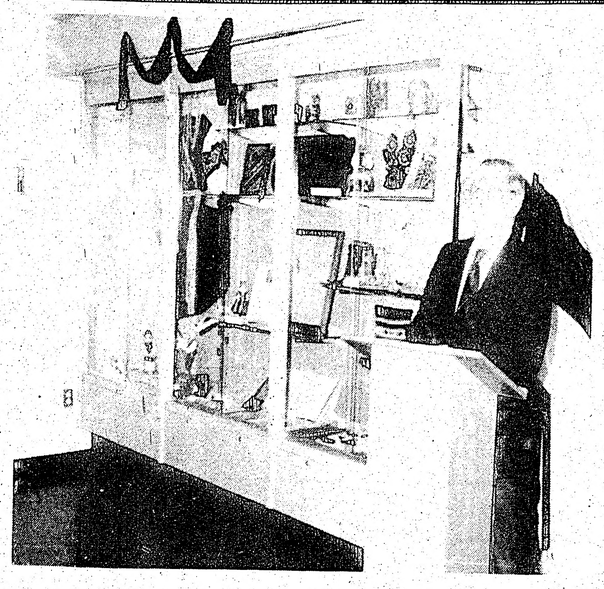

K. Oidla „Ehatarele" kingitud vitriini üleandmise aktusel.
Foto — O. Haamer

„Ehatare" sai käsitööde vitriini

Kornelius Oidla koos abikaasaga olid juba aastaid „Ehatare" vabatahtlike abistajate hulgas. Pärast abikaasa surma otsustas K. Oidla abikaasa mälestuse tähiseks kinkida „Ehatarele" vitriini käsitööde väljapanekuks. Vitriini kavandi ja plaani valmistas arh. Eneri Taul ja töö läbiviijateks mitme tööala asjatundjad annetaja juhatusel. Vitriin asetati „Ehatare" keldrikorrusel asuvasse käsitööruumi ja omandiakti allakirjutamine A. Sepa poolt toimus aktusel pühapäeval, 23. augustil. Vitriin on kolme lukustatava klaasuksega ja sisseehitatud valgustusseadmega. Kulud üle 4.000 dollari on kaetud K. Oidla poolt.

Esimesed käsitööde väljapanekud korraldas Etnograafilise Ringi juhataja Ene Runge ja järgneva näituse korraldajaks oli Hilja Aun. Vitriinikomiteesse kuuluvad: Jenny Petersoo, Marie Veskoja, Helmi Poua ja Elna Kungla.

Sõjamehed Seedriorul

SEEDRIORU (ME) — 15. ja 16. augusti nädalalõpul tulid endised sõjamehed koos abikaasadega jälle kokku Seedriorule, et koos tähistada Eesti Rahva Võitluspäeva ja pidada Hamiltoni ja Toronto EVÜ-te perekonnaõhtut.

Laupäeva õhtupoolikul kogunesid külalised ja EVÜ-te liikmed suvises vormiriietuses Mälestussamba väljakule asetatud ühingute lippude juurde. Endise II maailmasõja sõjamehena seisis võitlejate rivis ka meie aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Eesti Rahva Võitluspäeva tähistamiseks võttis sõna VÜ keskuse ja Hamiltoni VÜ esimees August Jurs, asetati lilled Eesti vabaduse eest langenute Mälestussambale ja II maailmasõja kangelaste ausambale ning lauldi „Eestimaa su mehemeel".

Väljakult koguneti saali keha kinnitama, kus abielupaar Kirss oli valmistanud maitsva einelaua. Peale kohalike VÜ-te liikmete võttis üritusest osa rida sõjamehi Detroidist. Kaugemaiks külalisteks olid endise sõduri abikaasa pr. Lepik Saksamaalt, Sindelfingelist, ja E. Karu Arizonast.

Päeval toimusid laskevõistlused, mille auhinnad andis välja Rein Reinoja, ühtlasi tänades Arnold Kaasikut tema annetatud soome laskemoona eest. Laskevõistluste tagajärjed olid paremad kui eelmisel aastal. Esimese koha saavutas Raimond Vist 93 silmaga, teise Raimond Tralla 91 silmaga ja kolmanda noorema generatsiooni esindaja Karl Tera 89 silmaga.

PEREKONNAÕHTU

Perekonnaõhtu avas Aug. Jurs soovides kõigile head pidutuju ja andes üle aupeakonsul I. Heinsoo tervitused, kes pidi lahkuma teisale ametikohustuste täitmisele. Sõjaveteran Endel Ruberg tõi tervitusi nii Montrealist,VÜ poolt, kui ka soomepoiste poolt lisades „Oh Juma", oma armust meil lase püsida, et Eesti õlul karmust võiks abi küsida. Toronto VÜ ja Kanada VÜ Liidu esimees Ülo Tamre tõi tervitusi mõlema org-i poolt, samuti soovides head peotuju koos manitusega hoida eesti keelt, sest ilma eesti keeleta ei ole eestlust — mul on heameel, et olen eestlane.

Sõdurile üheks tähtsaks osaks on olnud alati laul, nii rivis marssimiseks kui kurbade mõtete peletamiseks. Nii ei puudunud ta ka sellel kokkutulekul, vaid kõlas nii ühislauluna, kui soolode ja duettidena eeskavalises osas. Sopran Aino Tera ja mezzo-sopran Hilda Sepp kandsid ette kaks duetti: „Kodumaine kevad", A. Pruul, ja „Lapsepõlve kodu", mis mõlemad on seadnud duetiks endine tubli II maailmasõja sõjamees Uno Kool. Soolodena laulis H. Sepp „Rukkilille lõhnast leidsin" ja „Valged roosid" ning A. Tera Priit Ardna „Varsakabi" ja „Kas mäletad?". Bass R. Tralla esitusel kuulsime „Tulge kokku eesti pojad", „Kodumaa neid" ja „Valse rondo", kusjuures saatjaks kõigile oli Georg Iltal, kellega ühinesid osa laulude juures ka orkestri saksofon ja trumm. Lauluettekandeid kuulati hiirvaikselt, mille lõppedes oli tänuks esinejatele tugev aplaus, tänusõnad A. Jursilt ja daamidele roosid. Tänu ja rooside osaliseks sai ka einelaua korraldajatest õrnem pool pr. Kirss.

Seltskondlik osa möödus jalakeerutuse, vestluse ja muu juurdekuuluvaga. Tuju tõstsid rikkaliku loteriivõidud, mis enamikus ilmusid laudadele pudelite näol. Väsimatu G. Iltali orkester meelitas paarid tantsupõrandale kaugelt üle kesköö, kuid pidu kestis edasi veel kaua, kuna Seedriorul ei ole ette nähtud kindlat kellaaega peo lõppemiseks.

Pühapäeva hommikul lahkus siiski enamus pidulisi, oli ju paljudel ees päris pikk kojusõit. Grupike sõjamehi oli vahetanud oma püssid moppide ja harjade vastu, kandes neid püssidena õlal, kui nad taresid puhastamast tulles marssisid tagasi peamaja poole. Üheks neist marssijateks oli Ülemaailmsete Vabadusvõitlejate Keskuse esimees August Jurs.

MALE

Maleuudiseid

Suve tulekuga tekkis Toronto eesti malehuviliste tegevuses teatav seisak. Kuid nüüd, sügise saabumisega võib esile tõsta järgnevaid üritusi.

Tähtsaim ja silmapaistvaim ettevõte on World Chess Festival, mis toimub Kanadas St. John'is, New Brunswick, 23. jaanuarist kuni 20. veebruarini 1988. Osavõtjaid on amatööridest kuni suurmeistriteni. Ligi kuu aega kestvas ürituses on võistlusi igas tugevusklassis ja auhindade kogusumma on $400.000,-

Osavõtjaid võib arvestada mitmekümnest riigist ja rahvusest ja eelvõistluste kaudu on järele jäänud 14 suurmeistrit.

Nn „Interzonal" võistlused toimuvad enne seda üritust Jugoslaavias, Hispaanias ja Ungaris. On esile kerkinud palju noori ja uusi suurmeistreid. Vanadest tuntud nimedest võistlevad Jugoslaavias Nõukogude Läti maletaja Mikhail Tal ja venelane Vassily Smõslov, mõlemad endised maailmameistrid.

Hispaania tsoonis võtavad võistlustest osa Viktor Korchnoi, nüüd Šveitsi kodanik, ja Boris Spassky, praegu prantsuse riikkonduses. Samas tsoonis võistleb ka Nõuk. Eesti maletaja Jaan Ehlvest. Ungarlaste hulgas on osavõtjaks Lajos Portisch, edasi veel rootslane Ulf Andersson ja palju teisi.

Kes üksikasjalikumast informatsioonist on huvitatud, võib kirjutada aadressil — World Chess Festival, P.O. Box 1971,12-th Floor, City Hall, Saint John, New Brunswick E2L 4L1.

Kohalikest maleüritustest võib mainida soomlaste võistlust eestlaste osavõtul Scarborough Collegiate Institute ruumides 1. augustil. A-klassis tulid esimesele ja teisele kohale eestlased Martin Veltmann ja Jaak Triefeldt, mõlematel 3-1/2 punkti. B-klassis võitis soomlane Karl Lindström 2-1/2 punktiga, teiseks jäi eestlane Walter Puna 2 punktiga. Korraldajana ja vahekohtunikuna toimis Toronto Eesti Maleklubi esimees Lembit Joselin.

Jõekääru laste suvekodus toimusid malevõistlused 22, 24, ja 28. juulil. A-klassis saavutasid 22. juulil esikoha Toivo Pajo 3-1/2 punktiga, teise ja kolmanda koha jagasid Kristopher Rikken (USA) ja Paul Jomm 3 punktiga.

B-klassis jagasid 1-3. kohta Vaiki Taul, Daniel Schaer ja Mihkel Schaer, kõikidel 1-1/2 punkti.

24. juulil A-klassis — esikoht Paul Jomm 3 punkti, teine koht Kristo Rikken (USA) 2-1/2 punkti. B-klassis tuli esikohale Daniel Schaer 3 punktiga, samuti võitis ta 28. juulil 2 punktiga.

Toronto Eesti Maleklubi 1987 sügissemestri tegevuskavas on:

Neljapäeval 10. septembril kell 7 õhtul Eesti Majas malevõistlus — 5 vooru, ajaga 2 x 15 minutit.

Pühapäeval 20. septembril kell 1.30 Eesti Majas T.E.M-i 37. aasta juubeliturniir, 4 vooru 2 x 30 min.

Neljapäeval 15. oktoobril kell 7 õhtul Eesti Majas võistlus, 5 vooru 2 x 15 min.

Neljapäeval 19. novembril kell 7 õhtul Eesti Majas, 2 x 15 min. 5 vooru.

Neljapäeval 10. detsembril kell 7 õhtul Eesti Majas, 2 x 15 min. 5 vooru.

Tegevuskava 1988 kevadsemestriks on koostamisel ja ette on näha Paul Kerese mälestusturniir, Eesti-soome maletajate kokkusaamine ja veel mitmed muud üritused.

Toronto Eesti Maleklubi esimeheks on Lembit Joselin, tel 698-4426, laekuriks Helmut Aavik tel 423-2359 ja sekretäriks Jüri Elken tel 921-1155.

Sport

Laskmine

Mart Klepp rahvusvahelisel tasemel

Kuld- ja kaks hõbemedalit Ameerika spordimängudel

Pan Ameerika 10. spordimängud toimusid 9 - 23. augustil Ühendriikides Indianapolises, Indiana osariigis. Mängudest võttis osa üle 6000 võistleja 38-st riigist. Kanadast oli sinna saadetud 473 võistlejat, nende hulgas meie laskur Mart Klepp, kes esmakordselt debüteeris haruldase eduga sellistel suurtel rahvusvahelistel võistlustel, võites seal ühe kuld- ja kaks hõbemedalit. Kanada võitis nendel võistlustel 161 medalit, nendest 30 kuld, 57 hõbe- ja 74 pronksmedalit, jäädes kolmandale kohale. Esimeseks tulid Ühendriigid 162 kuld-, 118 hõbe- ja 83 pronksmedaliga. Teiseks Kuuba 75 kuld-, 52 hõbe- ja 48 pronksmedaliga.

Esimesel päeval toimus avatseremoonia, kus peale osavõtjate sissemarssi Ühendriikide abipresident George Bush kuulutas mängud avatuks. Avapäeva kava 70 000 pealtvaatajale esitas Walt Disney 32 000 esinejaga, mis korraldajatel läks maksma 2,5 miljonit dollarit.

MART KLEPP'i SAAVUTUSED

Esimese hõbemedali võitis individuaalselt väikekaliibirilise vabapüssist laskmises kolmest asendist, saavutades 1 252,1 silma. Esimeseks tuli ameeriklane G.Dubis — 1 253,6 s., kolmandaks ameeriklane R. Forth — 1 251,6 s.

Teise hõbemedali võitis võisteldes Kanada kolmeliikmelises meeskonnas vabapüssist laskmises kolmest asendist, kus tagajärjed jäid teadmata.

Kuldmedali võitis kolmeliikmelise Kanada meeskonna liikmena õhupüssist laskmises, saavutades 1760 silma. Teiseks tuli Ühendriikide meeskond — 1759 s. ja kolmandaks Kuuba — 1711 s.

Tagajärjed, kus puuduvad Kanada meeskonna saavutused vabapüssist laskmises, on toodud ajakirjanduse andmetel. Täpsed tagajärjed teatan hiljem, kui võistluste korraldajad on need Kanada Laskurliidule saatnud.

Laskevõistlustel kasutati märklehti, kus märklehe süda (pullisilm) oli jagatud ringidesse ja selletõttu tagajärjed kujunesid murdarvuliselt.

Mart Klepp, kes on Kanada meister vabapüssist laskmises, saavutas nende võistlustega rahvusvahelise taseme ja teda saadetakse lähemal ajal võistlema Euroopasse ja Aasiasse.

Võistluste korraldamiseks oli Indiana osariigist organiseeritud 37 500 vabatahtlikku. Võistluskorralduse kohta oli majutamises ja transpordis rahulolematusi. Ka Jamaika ja Kuuba sportlaste vahel oli ebasõbralikke juhtumeid.

HARALD RAIGNA

Eestlased maratonijooksjad mitmel mandril

Viimastel aastatel on vabas maailmas elavate eestlaste hulgas levinud maratonijooks.

Kanadas harrastavad seda abielupaar Valdur ja Desiree Reinsalu'd, kes võtsid osa 1. märtsil Los Angelese maratonist, kus osavõtjaid oli üle 15.000. Hiljem jooksid Ottawa's maikuus korraldatud maratonis 1000 osavõtjaga.

Ameerika Ühendriikides elavatest eestlastest jooksid Los Angeles'i maratoni Jüri Kalviste, Ain Rajala, Jüri Tint, Siim Soot ja Uve Sillat.

Rootsist jooksis seal Jüri Kalviste. Hiljem 2. mail Stockholmis korraldatud maratonist, kus osavõtjaid oli üle 10 000 võtsid osa Rein Soovik, kes tuli 499-ks ajaga 2,52:47 ja Villu Mustel, kes jäi viimaseks.

Austraaliast võtsid Los Angeles'i maratonist osa Helene Paabo oma 18-a. tütre Penny'ga, saavutades ajaks 5,12:13.

Peale maratonijooksu Penny Paabo võistles veel Kalifornias San Antonios korraldatud koolinoorte kergejõustikuvõistlustel, kus võitis kuldmedali kõrgushüppes ja tuli neljandaks kaugushüppes ja 4 x 100 m teatejooksu naiskonna liikmena. Saadud informatsioonis puudusid tagajärjed.

H.R.

Masterite klubidevahelised võistlused

Kanada mastersportlaste klubidevahelised võistlused kergejõustikus peeti 29. augustil Metro Toronto kergejõustiku-keskuse spordiväljakul 16 klubi osavõtul.

Võistlused peeti punktisüsteemi alusel 3000 m kõndimises, 100, 400, 1500 ja 5000 m jooksudes, kaugus- ja kõrgushüppes, kuulitõukes ja kettaheites. Klubide võidupunktideks arvestati igalt alalt klubide kahe parema võistleja punktide kogusummad. Individuaalauhinnad (medalid) saavutasid iga ala kolm paremat.

Klubidevahelise rändauhinna, mille Eesti Masterite klubi oli võitnud kolm aastat järjest, võitis sel aastal Scarborough Masterite Klubi 12 116 p. Teiseks tuli Eesti Masterite Klubi 12 069 p ja kolmandaks Master Sprint Klubi 9021 p. Individuaalselt võisteldes eestlased võitsid 3 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit.

Esikohad kuldmedalitega saavutasid J. Roos 3000 m kõndimises — 13.50,20 ning A. Jaago kuulitõukes — 12,28 m ja kettaheites — 37,18 m. Teiseks tulid hõbemedalitega U. Limit 3000 m kõndimises — 17.51,50 ja A. Jaago kaugushüppes — 4,44 m. Kolmandaks tulid pronksmedalitega J. Toomes kuulitõukes — 11,61 m ja K. Pehtla 1500 m jooksus — 5.54,60.

Karikavõistluses eestlased juhtisid kuni 5000 m jooksuni, kus Scarborough Klubi kaks naist saavutasid kogusummas 1999 p eestlaste 1320 p vastu. Eestlaste nõrgimaks alaks oli 400 m jooks, kus neil oli ainult üks võistleja, kes saavutas 799 p. Scarborough Klubil aga kaks, kes tõid oma klubile 1789 p. Eestlaste kaotuse põhjuseks oli kolme võistlusteks registreeritud võistleja haigestumine.

H.R.

Lasteaed algab

Registreerimine T.E.S. Lasteaia 1987-1988. tegevusaasta jaoks toimub 12. septembril alates 9.30 hommikul Eesti Majas. Kool algab samal ajal. Vastu võetakse lapsi kes on vähemalt kolm aastat vana enne käesoleva aasta lõppu. Lasteaial on tegevusrikas programm millele lapsevanemad kaasa aitavad. Lasteaed tegutseb peamiselt eesti keelt rääkivatele lastele. Informatsiooni võib saada registreerimise ajal.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
Eesti Rahvuslaste Kogu

Hamiltoni pensionäride väljasõit. Grupp „Cullen Gardeni" sissekäigu juures. Ees — Klubi esimees Mein Pihlak. Foto — A. Woode

Hamiltoni pensionäride väljasõit

Hamiltoni Pensionäride Klubi suvise tegevuse sarjas toimus 20. aug. ühine väljasõit esimees Meinhard Pihlaka ja Juhan Roosimäe organiseerimisel. Päikesepaistelisel hommikul kogunes südalinna bussipeatuse juurde 27 asjahuvilist, kust algas sõit Whitby linnakese lähedal asuvasse iluaeda „Cullen Gardenisse".

See kaunis koht, mis avati 1980.a. kevadel, on kavandatud ja väljaarendatud kanada aednik Len Culleni poolt, millest tuleneb ka tema nimi. Viisteistkümmend aastat tagasi Cullen ostis mahajäetud talundi, mille maa-ala oli senini kasutatud vanade autode „surnuaiaks". Ilumeele ja aastatepikkuse hoolsa ja pingerikka tööga muutis ta selle koha suurepäraseks vaatamisväärsuseks.

Orglikku ja veerjat maastikku katab nüüd rikkalik taimestik mitmet liiki puude, põõsaste ja lillede näol. Teerajad, palistatud paljude lillepeenarde, hoolitsetud muruplatside ja pügatud hekkidega, looklevad läbi haljasalade ja metsatukkade. Sildade all hüplevad ojakesed üle kivirahnude, suubudes oru põhjas olevasse paisjärve. Teede ääres võib näha kunstipäraselt pügatud ilupõõsaid (Topiary) ja mitmeid võrkehitisi värviliste linnuliikidega. Esineb ka rida lilledest vormitud kujundeid (Flower Sculptures). Mõjusana kerkib esile mäenõlvakul kaugelenähtav paabulind (peacock) — 17' kõrge ja 40' pikk.

Mis aga erilist huvi pakub, on miniatuurne küla (Miniature Village). See on kogumik pisimõõdulisi tänavaid, hooneid, inimesi, loomi, masinaid, taimestikku jne. Need on enamuses tõetruud stseenid Ontario asulatest — kokku üle sajast kohast — kõik viimistletud pisiasjadeni täpselt ja puhtalt. Väga paeluv on miniatuurne raudtee, mis kulgeb suures kaares ümber mudel-küla ja millel liiguvad pidevalt mitmesuguses koosseisus rongid, ületades sildasid, läbides tunneleid ja peatudes vahetevahel jaamades. Lapsi huvitab muidugi kõige rohkem lõbustuspargi taoline mänguväljak, millel keerlevad ja pöörlevad suur hulk väikseid karusselle, taevarattaid, tsentrifugaal-sõidukeid jne.

Külastajate teenimiseks on peasisekäigu juures 172-kohaline restoran, kohvik, mälestusesemete kauplus ja mitmed muud vajalikud ehitused. Suvehooajal tegutseb iluaia maa-alal vabaõhuteater, andes päevas 2-3 etendust. Ka talvel käib aias tegevus — uisutamise, suusatamise jne. näol. Eriti sündmusterikas on jõulu periood.

Culleni elutöö juurde kuulub aga veel „Cullen Country Barns", mis asub iluaiast umb. 10 miili kaugusel — Markhami lähistel. Pärast teatrietendust ja lõunasööki siirdus seltskond ka seda vaatama.

Hiiglasuur küünitaoline hoone on väljaehitatud omapäraseks, avaraks kaubamajaks. Et valida moodsat voolujoonelisust ja külma asjalikkust, ning saavutada möödunud aja maakaupluse õhkkonda, on siseehituseks kasutatud palkisid ja lauamaterjali teistest vanadest, lammutamisele läinud küünidest. Lahtised kõrvuti asuvad poekesed, või õigemini — väljapanekud, on peale keskpõranda paigutatud veel ümberringi 3-4 korruse kõrgusele tõusvatele palkonitele.

Hämmastama paneb kaupade erakordne valik ja mitmekesisus. On saadaval kõikke võimalikku: kunstikäsitöid iluasju, ehteid, riietusesemeid, trükiseid, mööblit, potilillesid, keediseid, igasuguseid majapidamise tarbeasju jne.

Pärast tunniajalist viibimist nende haruldaselt rikkalikkude väljapanekute keskel, asuti koduteele, kaasas kauaks meeldejäävad muljed sellest kaunist päevast ja toredast reisist.

Soome ettevõte
ORIGINAL SAUNA HEATERS INC.
Omanik V. KANGAS
7 ELROSE AVENUE WESTON, ONTARIO 222-7142
M9M 2H5
PUUDEGA KÖETAVAD ja ELEKTRIAHJUD. Saunaahjusid valmistanud üle 26 aasta. Pakume teile soodsamaid hindu ja parimat kvaliteeti, mis saadaval.

KUHU MINNA?

Teisip., 15. sept. prof. Rein Taagepera loeng „Balti pagulaskondade õpetlaslikud vajadused ja allergiad" Tartu College'is algusega kl. 19.30.

Neljap., 17. sept. Pensionäride Klubi koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 14.00.

Pühap., 13. sept. Mulkide Seltsi 10. aastapäeva koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 15.00.

Austraalia rokk-idool abielus eestlasega

Austraallane Jon English on sellepoolest haruldane rokk-idool, et ta on olnud kogu eluaeg truu oma üks aasta noorema naise Carmeni vastu, kirjutab „Svensk Damtidning" ja jätkab:

„Jon English on uhke oma naise eesti päritolu üle. Tema vanemad tulevad Eestist, aga Jon ja tema naine pole seal kunagi käinud. Seevastu on nad olnud Soomes Carmeni sugulastel külas."

English kohtas oma tulevast naist juba 15-aastasena. Sellest saadik on nad koos olnud. Vahepeal on John English saanud suureks rokk-idooliks. Austraalias on ta müünud miljoneid heliplaate.

Tal on kaks last Carmeniga: 14-aastane Jessamine ja 11-aastane Josephine.

MÜÜGID

MÜÜA ELEKTRI AKORDION
koos võimendajaga.
Tel. 422-4141

Müügil puhas pastöriseerimata
MESI
otse mesinikult.
Telefon: 759-1257.

TÖÖPAKKUMISED

Otsitakse
HOOLDAJAT
nais- või meessoost 3 päeva nädalas Bayview — Eglinton rajoonis: Auto (suurem mudel) vajalik. Mitte koristustöid. Tasu kokkuleppel.
Helistada 488-3975.

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KULTUUR

Esinejaid suvekursustel „Seitse Kunsti" — Mare ja Krista Westerblom klaveril ja Alissa Puhm flöödil. Foto — Aino Tera

Eesti Õppetooli loengud algavad

Eesti Õppetooli külalisprofessor dr. Hain Rebas alustab oma loengutega „Scandinavia and Balticum from Vikings to the Present" teisipäeval, 15. septembril kl. 10.00 Victoria College'i hoones (NF 007). Kursus käsitab Skandinaavia — Balti/Eesti kontakte viikingite ajast kuni tänapäeva tundmatute allveelaevadeni Rootsi rannavetes. Nädalas on kaks loengut ja instrueerimisklass igal teisel nädalal.

Ajaloo edasiõppijate „Graduate" kursuse seminar „Estonia in the 20th Century" toimub kesknädalal 16. sept. kl. 10-12, Room 2054, Sidney Smith Hall'is ja jätkub kesknädalati.

„7 Kunsti" lõppes

Rahvakunsti stuudio Seedriorule?

SEEDRIORU (ME) – Lõppes edukas ja huvitav kunstinädal „Seitse Kunsti". 14. aug. toimus Rahvuskultuurne Nõupäev, kus arutati „7 Kunsti" tuleviku programmi ja Eesti Kultuurimuuseumi asutamise küsimusi.

Otsustati korraldada, „Seitse Kunsti" 3 aastat järjest, järgmisel aastal toimub see teisel augusti nädalal jällegi Seedriorul. Tegevuse laiendamiseks soovitakse Seedriorule asutada rahvakunsti stuudio, kui selleks saab kokkuleppele Sihtasutus Seedrioruga.

Nõupäevast võttis osa Seedrioru juhatuse esindajana August Jurs. Järgmiseks „Seitsme Kunsti" nädala läbiviimiseks asutati komitee, mis juba novembrikuus kokku tuleb. Komiteese kuuluvad: Armas Maiste, Ants Elken, Andres Soans, Margit Viia, Imbi Plinte, Härnald Toomsalu, Evi Eichenbaum, Stella Kerson, Abel Lee, Hans Westerblom, Anita Nippak, Peeter Märtin.

Kultuurimuuseumi küsimuse arutamiseks oli kohapeal EKK laekur ja Toronto Eesti Maja juhatuse liige Toomas Koger. Eesti Maja oli varem esitanud plaani 10.000 ruutjala juurde saamiseks, kuid Vello Hubel on valmistanud uue plaani 5.000 ruutjala suurusele, mis tuleb Eesti Majale esitamiseks lähemal ajal. Raskusi tekitasid finantsilised probleemid EKK ja Eesti Maja vahel, mis tulevad välja töötada. Esto Valley jääb puudutamata, kuni on selge, mis saab „Seitsmest Kunstist" ja Kunstimuuseumist.

Õhtul võis saalis näha nädala kestel valmistatud kunstiesemeid, nii rakuu-tehnikas keraamikat kui siidimaalingus rätikesi ja salle ning maale. Lõpukontserdil esitati nii muusikat, luulet kui tantsu. Lydia Vohu-Viksten oli koostanud väga huvitava luule demonstratsiooni oma grupiga, tugenedes teatavatele häälikutele, millele lisandus muusika ja tants (A. Maiste ja M. Viia). Haaravalt kandsid nad ette veel Kalju Lepiku kantaadi „Valgusest ja varjust" ja Henrik Visnapuu „Me kestame üle aja". Deklameeris veel Daisy Reet Taada ja Eva Eichenbaum kandis ette enda luulekogust „Voices of Niagara", mis ilmus trükis järgmisel päeval.

Tantsusoolodega esinesid 9-a. Krista Westerblom ja Eva Eichenbaum. Oli haruldane võimalus jällegi nautida Armas Maiste virtuooslikku klaverimängu nii klassilise kui džässmuusika esitamisel, samuti Mare Westerblomi viiulisoolosid. Klaveril esinesid nii üksinda kui kahel klaveril ja ka neljal käel Stella Kerson, Margit Viia, Krista ja Mare Westerblom. Taavo Westerblomilt kuulsime kitarrisoolo. Ei saa siinjuures jätta nimetamata väikest flöödimängijat Alissa Puhmi, kes esines kontserdil paar päeva varem, kuid oli viimaseks õhtuks juba kahjuks lahkunud. Kontserdil oli teadustajaks Erika Veskimets-Solom. Kõik esinejad said tänutäheks peale sooja aplausi ka lilleõied.

Lilli ja tänu said ka „Seitsme Kunsti" osakondade juhid ja ka kaheksanda kunsti tegijad, kööginprouad Marie Alaver ja Hilda Kleiner. Nagu ikka, oli Hans Westerblom kogu tegevust filmimas. Pärast kontserti sai nautida nädala kestel H. Westerblomi ja E. Eichenbaumi poolt valmistatud videofilmi, mis käsitles rahvapille. Kommentaatoriks on filmis Lydia Vohu-Viksten ja rahvapillimehed; nii Andres Peekna (USA) ansambel kui Oskar Haameri ansambel demonstreerib rahvamuusikat. Antakse seletusi väga mitmesuguste kannelde päritolu kohta, nende valmistusviisist ja mängustiilist, ka on seal teisi pille, nagu lokupill põispill, jauram jt.

Kaunis Otepääle sarnanev Seedrioru maastik on hästi sobiv kandlemängu tagapõhjaks. Õhtul hilja veedeti ühiselt veel veidi aega männikus lõkketule ümber.

Oleks raske loetella kogu seda tihedat tegevust nädala jooksul. Peale otsese õpetuse oli palju demonstratsioone, analüüse, diskussioone, loenguid, arutelusid.

AINO TERA

Eesti keskkoolis algab õppetöö 25. septembril

Eesti keskkooli õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, reedel 25. septembril s.a. kell 19.00.

Keskkooli võetakse vastu noori, kes on lõpetanud TES Täiendusalgkooli kursuse või mõne teise täienduskooli kuus klassi. Registreerimine ja vastuvõtmine toimub esimesel koolipäeval kohapeal.

Toronto Eesti Keskkool töötab reede õhtuti Eesti Majas täienduskoolile kohandatud keskkooli õppekavade alusel ja ulatuses, mida võimaldab kasutadaolev aeg. Kursuse pikkuseks on kolm aastat.

KOOLIKOMITEE

Eesti keele kursused Toronto Ülikooli juures

Eesti keelt on juba mõnd aega õpetatud Torontos, kuid alles möödunud aastal jõudis eestlaskond nii kaugele et pani aluse eesti õppetooli loomiseks ülikooli juurde. Sellega seoses on nüüd võimalik muule lisaks õppida ka eesti keelt ülikooli tasemel ning selle eest saada vajalikke ülikooli punkte (krediite). Õpetamine läks läinud septembris täies hoos lahti algajatele mõeldud kursusega (Elementary Estonian, EST 100Y), mida õpetas Vello Salo. Kevadel oli selle esimese kursuse lõpetajaid kokku kuus, kellel on nüüd võimalik jätkata oma keeleõpinguid edasijõudnute kursusel (Intermediate Estonian, EST 200Y). Edasijõudnute kursuse juhendaja on Toronto eestlastele hästi tuntud dotsent Harri Mürk, kes naasis hiljuti Bloomingtonist. Seal oli dots Mürk eesti ja soome keele õpetajaks Indiana Ülikooli juures kus ta valmistub doktoriks soome-ugri keeleteaduse alal. Oma väitekirja eesti keele vormiõpetuse alal loodab ta kaitsta käesoleval sügisel. Teise aasta kursus on mõeldud eeskätt neile, kes edukalt sooritasid esimese kursuse, kuid teretulnud on ka kõik ülikooli õpilased, kellel on juba teatud eesti keele oskus olemas ja kes tahavad seda edasi arendada. Kes aga väljastpoolt ülikooli soovivad kursusest osa võtta peavad endid ülikooli sisse registreerima. Tunnid toimuvad kaks korda nädalas esmaspäeviti ja kolmapäeviti kl 19-21 New College'i loengusaalis WE 74.

Tänavu ei pakuta algajate kursust, kuid tulevast septembrist alates on võimalik eesti keelt õppida nii algajate kui ka edasijõudnute tasemel, kuna tuleval aastal pakutakse mõlemad, EST 100Y ja EST 200Y. Neile kahele lisaks on kavas pakkuda ka pooleaastane keelekursus kolmanda aasta tasemel ning veel pooleaastane eesti kirjanduse kursus kui huvilisi osutub küllaldaseks. Kõik kursused eesti keele alal pakutakse slaavi keelte ja kirjanduse kateedri (koolkonna) kaudu (Department of Slavic Languages and Literatures). Kuna paljud noored üliõpilased meie lehti ei loe, kas puuduliku keeleoskuse tõttu või mõnel muul põhjusel, siis pöördub Toronto Ülikooli eesti keele lektoraat lugejate poole palvega, et kutsuksite kõiki, kes vähegi asjast huvitatud on, kaasa lööma. Registreerimine algab 7. septembril ja esimene eesti keele tund läheb lahti esmaspäeval, 14. septembril. Teretulemast kõik!

ROYAL LEPAGE
Esindaja: Real Estate Services
VICTOR LIBE
BUS: 752-3111
(705) 426-9155
PRESIDENT'S GOLD AWARD
1919 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ont. M1R 2Y6

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St.
Willowdale,
Ont. M2N 5P5
Tel. (416) 733-4515
733-4516
LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Kinkeesemed — keraamika, puunikerdused, nahatööd, kuld- ja suures valikus merevaigust ehted.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 9.00-6.00 p.l., laupäeval 9.00-5.00 p.l.

Laudkonnavestlus Kotkajärve Metsaülikoolis tänapäeva probleemidest, vasakult — Toomas Ilves, Riina Kionka, Aarne Vahtra ja Veljo Kalep. Paremal — Toomas Ilves kõnelemas fosforiidi kaevandamisest okupeeritud Eestis. All — Vello Salo, Tõnu Parming, Tiina ja Hain Rebas. Foto — Anu Ewen

Metsaülikoolis kultuur käsikäes poliitikaga

KOTKAJÄRVEL (ME) — Metsaülikool astus tänavu Kotkajärvel elujõuliselt oma kolmandasse tegevusaastakümnesse. Tänavune kursus 100 osavõtjaga suunas palju tähelepanu poliitilistele ja kultuurpoliitilistele küsimustele, eriti Eestis, tublisti noorenenud lektorite eestveol.

Alates vahetult pärast Metsakooli lõppu laupäeval 15. augustil, toimus Metsaülikool kohati soojade päevade, kohati külmade õhtute saatel. Uudus läks programmi ja praktilise juhendamise näol eelmisel aastal üle nooremale, võib ütelda isegi kolmandale põlvele. Peeter Einola programmi juhatajana kui ka Olev Träss MÜ vormilise juhatajana tervitasid saabujaid, millele järgnes dr. Tõnu Parmingu loeng teemal „Eestluse probleemaatikast". Parming andis üldhinnangu Metsaülikooli arenguloole meid mõjustavate üldtegurite taustal.

Samalt lektorilt järgnes esmaspäeval teine loeng teemal „Nõukogude Liidu poliitikast", kus käsitleti sealseid võimuolukordi ja muudatusi, ning nende tähendust Eestile ja eestlastele. Elavale arutelule andis palju juurde Metsaülikoolis alguses ja lõpul kohal viibinud Veljo Kalep. Ta osales ka laudkonnavestluses tänapäeva probleemidest Eestis koos Aarne Vahtra ja Toomas Ilvesega, juhendatuna Riina Kionka poolt. Ilves ja Kionka kuuluvad juba MÜ lektorite „kolmandasse põlvkonda". Esimene on tuntuks saanud Vabadusraadio juures töötava eesti asjade uurijana, teine on poliitteaduste doktorant Columbia Ülikoolis. Kionkast, nagu seda teda tutvustades öeldi, saab esimene autentne eesti soost doktorikraadiga „sovjetoloog" umbes 35 aasta jooksul.

KULTUUR JA POLIITIKA

Kionka rääkis hiljem veel Nõukogude rahvuspoliitikast ja Ilves ökoloogilistest probleemidest eelkõige fosforiidi võimalikust üleskaevandamisest ja selle tagajärgedest. Mitmele Metsaülikoolist osavõtjale torkas silma tugev rõhu asetus poliitilist laadi küsimustele. On ilmne, et nooremad lektorid ja osalejad on jõudnud hinnangule, et eesti probleemidest ei ole üleüldse võimalik aru saada väljaspool nende poliitilist konteksti. Korduvalt rõhutati, et ka tänapäeva kultuuriküsimused Eestis ei ole mõistetavad ilma rahvustundeid käsitlemata.

Ent siiski ei puudunud kultuurilise külg. Rutt Tulving kõneles oma reisimuljeist Tallinna, märkides muuhulgas et sealne graafika on läänekunsti peavooludest maha jäänud, eriti trükitehnika ja värvirikkuse poolest. Teises ettekandes käsitles Rutt Tulving oma loomingut, pakkudes lisaks ülevaate kunstniku eluolust siinses ühiskonnas.

Kirjanduslikul teemal esines Michigani ülikooli doktorant Tiina Kirss, meie noorema põlve eruditsemaid õpetlasi. Ta juhendas ka elavat laudkonnavestlust kirjanduslike küsimuste kohta Toomas Ilvese ja Heino Susi osalemisel. Vello Salo kõneles hiljem kirikute olukorrast Eestis, Arvi Tinits „lennuväepoiste" saatusest sõjapäevil. Lisaks sellele juhendas Tõnu Parming laudkonnavestlust, mis käsitles Teise maailmasõja ja selleaegsete strateegiliste suundade kulgemise mõju Eesti poliitilisele saatusele. Toronto estofiil Raimo Toiviainen käsitles selle raames sõjajärgset olukorda Soomes, Hain Rebas eesti metsavendlust.

TUHAT OSAVÕTNUT

Muudele meelelahutustele lisaks esitas Jyri Kork kaks humoristlikku ettekannet, millest üks käsitles Vadja vanasõnu, teine Liivimaa libahunte. Viimane pani aluse „hulumisliikumisele", mille tagajärjel metsa eksija võis küll järeldada, et Kotkajärve laaned on libahuntide poolt vallutatud. Eriti edukalt tegutsesid teatrija videohuviringid. Lõpupeole mõni päev eelnevalt pakkus Ingvar Liitoja ülevaate Eesti rokkmuusikast. Kui Läänes pahandatakse roki allakäinud sisust, võiks eestlasi Läänes huvitada asjaolu, et rokk Eestis on väga eestlaslikult isamaaliku sisuga.

Metsaülikooli lõppedes oli osavõtjatel ilmselt kahju kaunilt Kotkajärvelt lahkuda. Peeter Einola ja teiste juhatusliikmete hinnangul õnnestus üritus suurepäraselt. Seda kinnitasid ka osalejate arvamised. Oli ilmne, et Metsaülikool on astunud väärikalt kolmandasse kümnendisse noorenenud elutahtega. Kahekümne ühe aasta jooksul on MÜ kursusest osa võtnud umbes tuhat inimest, kusjuures eriteadlaste paarisajas asjalikus loengus on käsitletud igat laadi eesti aineid puudutavaid küsimusi.

Lõpetades võiks tähendada, et eestlaskonnal pole ühtegi teist taolise panusega üritust välismaal olnud, kus kümne päeva vältel elatakse nii intensiivses eestikeelses miljöös ja kus muud tegevust täiendavad väikesed töögrupid, mis päeviti pühenduvad just emakeele õppimisele. Metsaülikoolist, vähemalt Kotkajärvel, on saanud korrapärane eestlaskonna institutsioon, üks meie ühiskonna tähtsamaid tugisambaid.

Teadaanne

T.E.R.R. „Kungla" 1987-88. tegevusaasta algab ühisharjutusega 9. sept. Eesti Maja suures saalis kell 7.00 õhtul.

Uued liikmed teretulnud! Sõidame koos Austraaliasse! Informatsiooniks helistada Peter Jeegerile 283-0734.

Kutse Toronto lauluhuvilistele

Toronto E.E.L.K. Vana-Andrese koguduse segakoor alustab oma 1987/88. tegevus-hooajaga, esmaspäeval 14. sept. kell 6.30 kiriku saalis.

Koor palub kõiki, kellel on huvi, eriti vaimuliku laulu ja muusika vastu, ühineda koori tööga.

Koori juhatab, nagu eelmistel aastatel, muusikapedagoog ja koorijuht Asta Ballstadt.

Eesti gümnaasium alustab õppetööd

Eesti gümnaasiumi õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, reedel, 25. septembril s.a. kell 20.00.

Gümnaasiumi võetakse vastu neid, kes on lõpetanud Toronto Eesti Keskkooli kursuse või mõne teise eesti täienduskeskkooli või kes oma eesti keele oskuse ja eestiaineliste teadmiste osas on saavutanud taseme, mis võimaldab neile vastava erikorra alusel kooli sisseastumise. Registreerimine toimub esimesel koolipäeval kohapeal.

Toronto Eesti Gümnaasium töötab reede õhtuti Eesti Majas täienduskooli eritüübilisele iseloomule kohandatud gümnaasiumi õppekavade alusel ja ulatuses, mida võimaldab kasutadaolev aeg koos eriprojektide, eriürituste ja huviala rühmade tegevusega. Kursuse pikkuseks on kaks aastat.

KOOLIKOMITEE

Eesti algkool stardib 22. septembril

Algkooli õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, teisipäeval 22. septembril s.a. kell 19.00. Edaspidi toimub õppetöö teisipäeva õhtuti.

Eesti algkooli õppetöö toimub koostöös Toronto linna koolivalitsusega. Koolieelised on kõik Torontos ja ümbruskonnas elunevad lapsed, kes on vähemalt seitsmeaastased. Võetakse vastu ka vanemaid õpilasi, kes veel senini ei ole käinud eesti algkoolis. Samuti on ka tänavu kavas vastu võtta uusi ja jätkata tööd seniste eesti keelt mittevaldavate õpilastega.

Kooliaasta sujuva alguse huvides on vajalik, et esimesel koolipäeval oleksid kohal nii uued kui ka senised õpilased. Lühikesest avaaktusest võivad lastevanemad soovikorral osa võtta. Aktusele järgneb uute õpilaste registreerimine ja esimesed koolitunnid klassides.

Palume kõiki selle teadaande lugejaid omapoolselt kaasa aidata, et käesolev teadaanne levineks igasse kodusse, kus leidub koolieelisi noori, kuna senised kogemused näitavad, et lastevanemail on tahet, aega ja võimalusi oma lastele eestikeelse hariduse pakkumiseks.

Kohaliku omavalitsuse haridusosakonna ja provintsi- ning föderaalvalitsuse toetuste abil püütakse õpilaste eesti kooli saatmise kulud hoida nii madalad kui võimalik. Õppevahendid ja õpikud on ka sel aastal kooli poolt tasuta.

KOOLIKOMITEE

KODUMAALT

Uutel palgatingimustel rajanev majanduslik efekt tühine

Mati Pedaki ettekandest 6. juunil toimunud ENSV Ametiühingu Nõukogu II pleenumil loeme järgmist:

Uutele palgatingimustele on üle viidud juba ligi 100 000 töötajat. Samas on aga rakendatud abinõudest saadav majanduslik efekt tühine. Tööliste töötasu on tõusnud keskmiselt vaid 2-3 rubla, spetsialistidel 5-10 rubla. Tööviljakus on kasvanud kõigest 1 protsent.

Ei saa leppida olukorraga, et meie vabariigis jääb juurutamata kolmandik vastuvõetud leiutisi ja ratsionaliseerimisettepanekuid.

Möödunud aastal esitasid töökaitseinspektorid arvukalt nõudmisi töökaitse-eeskirjade rikkumist kõrvaldamise kohta ning trahvisid enam kui 500 ametiisikut. Kuid sellest hoolimata ei ole tootmises olukord seni oluliselt paranenud.

Töölised ja teenistujad on nüüd nõudlikumad ega taha leppida oma seaduslike õiguste rikkumisega. Töökonfliktide ja muude tööseadusandluse rikkumise arvu kasv tuleneb eeskätt otsestest rikkumistest administratsiooni poolt ja a/ü komiteede vähenõudlikust suhtumisest sellesse.

(Rahva Hääl" 9. juunil, 1987.a.
Balti Press

Suurim probleem on toidu hankimine

„Lugesin sinu viimast kirja nagu juturaamatut. Teil on tõesti toitumine meist erinev. Mina koorin perele ikka 8 kuni 9 kartulit. Ise söön ühe aga Juhan sööb 5 kuni 6 kartulit. Aedvilja on meil nii palju kui ise kasvatame — porgandit, kapsast. Õunad keldris hästi ei taha talvel seista, lähevad tõssuks. Tallinnas on neid ka poes müüa, meil mitte. Vahel on õnneks rohelist sibulat poes müügil, saab niipalju vitamiine. Oleme siin ikka lõunamaa puuviljadest unistanud. Väga harva võib juhtuda, et saab apelsine või sidruni poest. Banaane olen ma üks kord elus näinud, ananasse mitte kunagi. Üldse on toidu hankimine meie suurem probleem. Vahel pole kell 4 poodides enam rõõska piimagi. Maarahvas peab hoolega loomi, siis on rohkem toitu omast käest võtta.

Meie hakkame sel suvel sibulat ja kapsast müügiks kasvatama. Saame veidi rohkem raha. Suvel on sellega tööd, kuid päevad on pikad. Jõuame pärast tööd ka maad harida . . .

Tiiu on kodus ja hoiab last. Meil saab ema enne lapse sündi 2 kuud puhkust täie palgaga. Pärast sündi ühe aasta puhkust ja palka 35 rubla kuus. Pärast seda saab võtta 6 kuud palgata puhkust. Tiiul ei ole töö kohustust enne kui laps saab poolteise aastaseks. Siis tuleb laps viia lasteaeda ja ema peab minema tööle.

Kui haigeks jääd, antakse arsti poolt sinine paber. Kui oled alla 5 aastat töötanud, saad 50% palgast haigusraha, kui 5 kuni 8 aastat, siis 80% ja üle 8 aasta, siis 100%. Aga haigused on nii pahad asjad, et neist ei tahaks kohe rääkida.

Puhkusi saavad tavaliselt inimesed 24 tööpäeva, õpetajad 48 ja lasteaiakasvatajad 36 päeva."

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TAHTRAAMATU koostamisele 1988. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TAHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" laialdasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Praost Udo Peterson
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 6. sept. pika nädalalõpu puhul jumalateenistust EI OLE.

Pühapäeval, 13. sept. SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. ja York kalmistul kivialtari juures kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia Orkester.

Pühapäeval, 20. sept. kell 11 h. KODUMAALT LAHKUMIST TÄHISTAV JUMALATEENISTUS. Teenib piiskop Karl Raudsepp.

Pühapäeval, 27. sept. kell 4 p.l. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust laudkonnavestlus teemal: „Kristlik ja rahvuslik noorte kasvatus".

Pühapäeval, 4. okt. kell 11 h. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

Koguduse segakoori harjutused algavad esmaspäeval, 14. sept. kell 6.30 õhtul.

KÄSITÖÖRING alustab oma sügist hooaega teisipäeval, 15. sept. kell 11 h. Teretulemast kõik – nii endised kui uued käsitöö huvilised!

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti 6–8 õ. ja neljapäeviti 4–6 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 6. sept. kell 11 h. Teenib õp. E. Heinsoo.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 13. septembril kell 11 h. Teenib õp. A. Taul.

Kodumaalt lahkumise ja pühapäevakooli alguse JUMALATEENISTUS pühapäeval, 20. septembril kell 11 h. Teenib õp. E. Heinsoo. Laulab Cantate Domino Rosemarie Lindau juhatusel. Pühapäevakool. Leerieelsete tund. Tooge lapsed 3–12 a. pühapäevakooli ja 12–16 a., tulge leerieelsete rühma.

Jumalateenistusele järgneb PIIBLITUND. Õp. E. Heinsoo räägib teemal „VARJUSURMAS VIIBINUTE ÜLESTUNNISTUSED".

Cantate Domino lauluharjutused algavad kolmapäeval, 9. sept. kell 7 õ. Juhatab Rosemarie Lindau. Uued lauljad teretulnud.

Koguduse naisring alustab tegevust 16. septembril kella 1–3-ni naisringi ruumis. Ühinege naisringiga.

Õp. A. Taul'i kõnetunnid kolmapäeva hommikuti kl. 9.30–12 päeval, neljapäeva õhtuti kl. 6–8. Muul ajal telefoni teel.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 12–4 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

Jumalateenistused jätkuvad pärast suve igal esimesel, kolmandal ja viiendal pühapäeval.

Järgmine JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 6. sept. kell 1.30.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Igal teisel esmaspäeval kiriku juures 6–8 või kokkuleppel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale
Ontario M2J 4T9
499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave., Toronto
Ontario M4K 2R3
429-7934

„VABADUSE KUULUTUS"
RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kell 3–3.30 p.l.

Pühapäeval, 6. sept. kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS, kõneleb J. Andreller.

Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Tshellosoolod.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 6. septembril kell 11 hommikul INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. LASTE KIRIK. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Duett. (Buss Eesti Kodust kell 2.15).

Laupäeval, 12. septembril kell 4 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS perekond Endel Siitami kodus Cold Springis. Kõneleb Allan Laur. Tunnistusi. Lauluettekandeid.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave., Toronto
626-3417
(Bloor—Danforth liini Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kiriklas)

JUMALATEENISTUS igal laupäeval kell 9.30 h. ja kell 11 e.l. piiblikooliga. Kõik eestlased on kutsutud!

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Kolmapäeval, 2. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 6. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS Issanda lauaga. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 9. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Kolmapäeval, 9. septembril kell 8 õ. Baptisti kirikus, 883 Broadview Ave. MUUSIKA-JUMALATEENISTUS, kus esineb Stockholmi Filadelfia koguduse laulja Karl Oliverberg.

Pühapäeval, 13. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 16. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Püapäeval, 20. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 23. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 27. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 30. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

UINUS IGAVESELE UNELE MEIE SÕBER

ELMAR LEEDER

surnud 28. augustil 1987 Niagara Fallsis

Mälestavad Thunder Bayst

EVALD KRUUS	ILMAR KASE perekonnaga
OSKAR LIBLE	AIN KURM abikaasaga
LEMBIT LIISVALD	õpetaja OLVI PINT
ALEX MIKK	KALJU PUNA perekonnaga
KALJU ÕUN	RICHARD SOKK abikaasaga
LEMBIT PALUMÄE	ERIC SOKK perekonnaga
EDGAR PÕLTSAMAA	ALLAN SOKK

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ☺ 489-8002

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Meie Õnnistegija sünnil, Tema elul, surmal ja ülestõusmisel oli vaid üks eesmärk, et avada meile teed välja elu tühjusest ning mõtetusest!

JEESUS ÜTLES TAAS: „TÕESTI, TÕESTI MA ÜTLEN TEILE, ET MINA OLEN LAMMASTE UKS! MINA OLEN TULNUD, ET NEIL OLEKS ELU JA KÕIKE ÜLIROHKESTI."

Joh. ev. 10: 7 & 10 s.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käsikirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

Eesti arst valvekorras

5., 6. ja 7. septembril
dr. A. Rebane 461-6383
12. ja 13. septembril
dr. R. Pahapill 921-7777
19. ja 20. septembril
dr. M. Leesment 481-6834
26. ja 27. septembril
dr. R. Vanaselja 921-7777

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

EESTI TOITUDE VALMISTAMINE
Kui omal ei ole aega . . .
meie valmistame!
PEOD ● PULMAD ● MATUSED
TIIU ROISER
492-7614; 485-9886

„MEIE ELU" asutas Eesti Ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA SUGULAST

WALTER KASK'e

sündinud 22. mail 1921 Tartus
surnud 22. augustil 1987 Torontos

mälestavad leinas

abikaasa JANNETTE
poeg ERIK perekonnaga
SILVIA JUHANI perekonnaga
LEIDA KASK

„Olod leidnud rahupaiga
mida keegi Sinult võtta ei saa."
Puhka rahus!

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

LINDA WIRMA't

surnud 28. augustil 1987 Minneapolises, USA-s

mälestavad kurbuses

GRETE ja AADU KALLAS
DAGY ja ERIK KOKKER
AINO ja GUSTAV KURG
AGNES ja JUHAN KÜNNAPUU

MÄLESTAME LEINAS OMA LUGUPEETUD KOOLIJUHATAJAT

VALDUR LEINVEER'u

Borási Eesti Reaalkooli õppilased

LUULE RANDOJA
VALVE ISBERG
OSVALD PIIL
VAIKE LIIHOLM
JOHANNES LILLEFORS
VIRVE TALL
RAIMOND RANNALA

ARMAST SUGULAST

ANNE HAABEL'it

sündinud 5. septembril 1912 Saaremaal
surnud 22. augustil 1987 Kuressaares

TOOMAS-MARK
SYLVIA EVERT
SENNA & JUHAN REIS
PAULA SETS
KRISTA & ARNO KIILASPEA

ARMAST LAULUÕDE

ANNE HAABEL'it

surnud 22. augustil 1987 Eestis

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI
TORONTOS NAISKOOR

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

ANNE HAABEL'it

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

ARMAST LAULUÕDE

ANNE HAABEL'it

mälestab kurbuses

TORONTO EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU KOGUDUSE SEGAKOOR

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

SUIKUS IGAVESELE UNELE MINU ARMAS ABIKAASA,
MEIE ISA, VANAISA, VEND JA ONU

MIHKEL LINDAU

sündinud 10. jaanuaril 1920 Saaremaal
surnud 25. augustil 1987 Torontos

Mälestavad sügavas leinas

abikaasa VALVE
tütar REET perekonnaga
tütred: ROSEMARIE, ELLEN, LINDA ja JUULIA
pojad: PAUL, PEET ja JUHAN
Kodu-Eestis:
poeg MATI perekonnaga
õde MEIDA perekonnaga
vennatütar PÄRJA perekonnaga
vennapoeg PAAVO
SUGULASED
onutütar HILDA perekonnaga Inglismaal

Kui kandlekeeled katkevad
siis lõpeb lauluviis,
siis veel üks karjatus —
ja kõik on möödas siis.

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

AUGUST SARK'i

sündinud 29. oktoobril 1915 Saaremaal
surnud 14. augustil 1987 Sudburys

mälestavad kurbuses

abikaasa HELVI
poeg AARNE Stroudis
poeg PETER Torontos
tütar MARGARET BOCZEK Sudburys
tütar ANNETTE MULLOLA Sudburys

Õnnetu surma läbi lahkunud armsaid
perekonna tuttavaid

OSVALD ja HARRY RÜÜTEL'it

mälestavad kurbuses

Puhka rahus!

HARRY ja LILLE HIRSCH peredega
LUDMILLA HOLMBERG

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Kirja teel sissesaadetavad kuulutused palume vigade vältimiseks kirjutada TRÜKITÄHTEDEGA. See on eriti tähtis nimede juures.

LEINAME SÜGAVAS KURBUSES

MIHKEL LINDAU'd

Raske elurännak lõpetatud,
oled jõudnud igaviku hoole.
Änget koormat kandma õpetatud,
rutta rahus valguse poole.

JUULIA HIIUVÄIN
HELMUT HIIUVÄIN
LEMBIT HIIUVÄIN
AGNES PAJU perekonnaga
MARET GILES perekonnaga
AINO JAANPARK
ALFRED KANARBIK

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

ARMAST SÕPRA

MIHKEL LINDAU'd

Vaata, Sa oled mu elupäevad
pannud kämbla laiuseks,
mu eluiga on kui ei miski Sinu ees;
Tühi õhk on iga inimene,
kes seisab püsti. Sela.
T. Laul 39:6

mälestavad leinas

SIGRID ja EDUARD KASK
perega

TRUUD ISAMAALAST JA HEAD SÕPRA

ALEKSANDER KIVI

mälestavad leinas

CORA, KALJO ja MART URBEL
SALME ja RICHARD VESI
MARET ja JAKO LUIDE
REIN KUUSIK
EDUARD TAIMRE
ALFRED KELDER

---

*Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid*

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

KAUAAEGSET HEAD PEREKONNA SÕPRA

MIHKEL LINDAU'd

mälestavad leinas

AUGUST ja LEILI SAMLER
INDREK TAMBRE perega
MADIS TAMBRE

ARMAST

ALEKSANDER KIVI

mälestavad kurbuses

AINO ja JAKOB VARES

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

MIHKEL LINDAU'd

mälestab kurbuses

perekond VAGA

ARMAST

AIME AIMRE't

mälestavad

ALLA ja RAIMOND
LINDA
LEA ja GUSTAV
IMPI ja KRISTJAN

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

MIHKEL LINDAU'd

mälestab leinas

KIHELKONNA SPORDISELTS

LUGUPEETUD KRUNDIOMANIKKU JÕEKÄÄRULT

RUDOLF PASS'i

mälestab

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

IGAVESE ISA KOJU JÕUDIS MINU KALLIS ÕPETAJA

HARRI HAAMER

surnud 8. augustil 1987 Eestis

Sügavas leinas

ENE RUNGE abikaasaga

LUGUPEETUD JA ÄRMAST KLUBI LIIGET

RUDOLF PASS'i

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. 24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. bu Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Heino Riga

IN MEMORIAM

Insener ja vaimuinimesena mitmesugustel kultuurialadel tegutsenud ning väljapaistnud Heino Riga lahkus meie keskelt igaviku radadele 17. juulil, peaaegu kuu aega pärast oma kaheksakümnendat sünnipäeva. Sõpradele oma haiguse iseloomust märku andmata oli ta ligi aasta kannatanud järjest edeneva vähjahaiguse all, mis tõi ootamatult järsu surma.

Kadunu sai keskhariduse pealinnas Vabaduse puiesteel asuvas Reaalgümnaasiumis, millele järgnes ettevalmistus inseneri kutsele. Heino Riga töötas elukutselisel alal kodumaal põllutööministeeriumis ja Harju Maa-arhitekti abina, vahepeal ka Kuressaares Saare Maa-ametis ja tundide andjana sealses Tööstuskeskkoolis. Vene esimese okupatsiooni ajal oli Harju Maavalitsuse Elamute Remontkontori juhataja ja järgnenud saksa okupatsiooni ajal Harju teedeosakonnas.

Põgenikuna Rootsi saabumisel sai koha Lundi Linnavalitsuse juurde, kus talle usaldati inseneri ülesandeid.

Kanadasse asumisel siirdus Trentoni (Ontarios) linnainseneri kohale. Lähedase suurlinna kultuurielu ja avaramad elukutselised võimalused tõid ta juba aasta pärast Torontosse, kus sai insenerikoha linna kanalisatsiooni osakonda. Peagi järgnes edutamine vaneminseneri positsioonile ja sealt sektsiooni juhatajaks, kus talle allusid mõned insenerid ja mõnekümnemeheline meeskond mitmesuguste masinate ja veokitega. Insener Riga poolt on kujundatud ja ehitatud mitmed Suur-Toronto pumbajaamad ja hiigeltorustike süsteemid — miljonilised projektid.

Tervis sundis teda aga enne pensioniaega töölt lahkuma. Ta asus elama Warkworthi, kuhu ostis talu ja kus ta elas ligi 25 aastat, kuni surm ta eluküünla kustutas.

Rahulik maamiljöö ja saabunud jõudeaeg võimaldasid tal asuda rahuldama juba kooliajast pärit huvi kirjasõnalise loomingu vastu. Üks tolleaegseid koolikaaslasega loodud luuletusi „Vabaduse puiestee" oli kaua aastaid kooli pupulaarsemaks lauluks.

Warkworthi asumisel hakkab ta aktiivselt tegutsema ajakirjanduse alal kuid ka viljelema oma teisi mitmekülgseid ande, olgu see siis luulepõllul, kujutava kunsti või heliloomingu aladel.

Luule esikoguna ilmub ta 1969. aastal Tiiu Ässari varjunime all ta enda kirjastusel „Setise silda ja üks paat". Raamatu kujundus ja illustratsioonid-vinjetid selles omapärases ja ideederikkamas kogus on autori enda käest. Kogust on muutunud klassikuks „Mis on isamaa?". Üks luuletus on ka autori poolt viisistatud. Viis aastat hiljem, raamatuaastaks ilmub teine kogu „Nagu liiv mere ääres", mis luule kõrval sisaldab ka filosoofilisi lühipalasid. Sellesse on ta pannud oma elutunnistuse. Ka siin oskuslik ja leidlik kunstiline kujundus autorilt.

Heino Riga kõige ulatuslikumaks ettevõtteks sai aga ajakirja „Varraku" loomine, kujundamine ja väljaandmine. Ajakiri, mis oli mõeldud lugejakirjade kuukirjana, hakkas ilmuma 1971. aastal. Järjest üleskerkivatele majanduslikele raskustele vaatamata suutis H. Riga seda välja anda kuni 1982. aastani. Lugejakirjade kõrval ilmus ajakirjas, eriti viimastes numbrites, lühijutustusi, kuid väljaanne oli suurel määra ka H. Rigale endale loominguliseks ventiiliks. Selles ilmusid temalt luuletusi ja juhtkirjalisi analüüse ning piitsutamisi. Üheteistkümne aasta jooksul ilmus ajakirja 3976 lehekülge 59 numbris, aasta kohta ca 400 lk. See oli ühe mehe kohta tohutu töö, kui arvestada, mis sellise toimetamisega on ühenduses (käsikirjade hankimine, kirjavahetus, redigeerimine ja korrektuur, 'ladumine' jne). Sealjuures tuli teha ka talitustöö. „Varraku" väljaandmine sündis abikaasa Evi heatahtlikul arusaamisel ja mõnemäärasel abil.

„Varraku" lõpp oli Heino Rigale vist küll elu raskemaiks löögiks. Kuid ta toibus pikkamööda ja alustas kaastööd ajalehtedele, kuigi ta väitis, et sel pole kaugeltki seda mõnu kui oma ajakirja väljaandmisel. Ajalehe veergudelt oleme tihti lugenud tema sõnavõtte ja mõtteid mitmesuguste poliitiliste sündmuste ja olukordade kohta. Ta oli oma vaateis selgesihiline ja järjekindel ega lasknud end mõjutada järjest süvenevaist ja propageeritavaist „progressiivseist" seisukohtadest Kanada poliitikas ja ajakirjanduses, mis tõttu võiks ta olla paljudele eeskujuks.

Heino Riga jäävad leinama arvutu hulk kirjasaatjaid ja kaastöölisi, kellele ta andis võimaluse oma mõtete tuulutamiseks „Varrakus", kirjandushuvilisi, mõttekaaslasi ja isiklikke sõpru.

L. KOOBAS

Voldemar Kures 1980. a. Stokholmis Tartu rahu näitusel.

Voldemar Kurest mälestades

Hilinemisega sai teatavaks, et vanim iseseisvusaegne ajakirjanik, Voldemar Kures, on 27. juulil surnud vaikselt ja uudistemeediumidesse jõudes juba maetud. Veidi ebaajakirjanduslik teatevahendus mehele, kes kogu oma elu jooksul püüdis olla esimesena informeeritud, nagu see on loomulik täisverelisele ajakirjanikule. Voldemar Kurest võis nimelt pidada sõna tõsises mõttes Eesti saatuse kroonikuks, meheks, kes juures oli eeliseseisvuses, iseseisvuses, vabadusekaotuses ja maapaguluses. Sündinud 5. dets. 1893 Tartus, oli ta eluamplituud ulatuslik.

Voldemar Kures pidas ennast õigusega informeerituimaks meheks. Ja selle tõttu oli ta eriti maapaguluses esimeseks kolumnistiks, kelle veergusid alati huviga loeti ja oodati paljude aastate jooksul, mil ta oli Stockholms-Tidingen Eestlastele nimimärk FAKT.

Tema juures äratas erilist tähelepanu erakordne mälu ja tähelepanuvõime kombineeritud üldiste mitmekülgsete teadmistega. Sündinud reporteri „verega" oli ta alati sündmuste keskel, et raporteerida ja kaasaega tulevikule talletada. Nüüd on ta oma ajaloolise materjali suurelt osalt esitanud ajaleheartiklite näol, kuna tema enda poolt kavatsetud memuaarid jäidki ilmumata.

Nagu ajalehemees ikka, on tal alati olnud rohkeid sõpru ja ka tigedaid vaenlasi — see kuulub selle kutse juurde, kus võetakse seisukohti, kritiseeritakse, hinnatakse ja kiidetaksegi.

Voldemar Kures pidas oma joont oma tõekspidamiste järele ja sellejuures on kõik olnud üksmeelsed, et ta erakordse talendiga ajakirjanik — äärmiselt kiire ja voolava sulega, terava pilguga ja laiade teadmistega.

Voldemar Kures jäi aegade käigus korduvalt ka oma kutse tõttu „rataste vahele", olles näit. vangistatud kahel korral sakslaste poolt — tal õnnestus aga põgenemine Patarei vanglast otse Soome, kus ta poeg oli vabatahtlikuna Soome armees (sai hiljem plahvatusõnnetusel traagiliselt surma Jalkalas).

Voldemar Kurese ajakirjanikukarjäär algas Tartu „Postimehes", kus Jaan Tõnisson talle määras esimese kuupalga. Ta oli siis juba olnud rindekirjade saatja Vabadussõjas — J. Laidoner ise oli ta valinud sõjakirjasaatjaks koos Juhtundi ja Rich. Rohtiga. Seepärast oli loomulik, et tälle langes ka Tartu rahukonverentsi raportite kirjutamine.

Hiljem töötas V. Kures Tallinnas „Päevalehe" ja „Vaba Maa" toimetustes ning iseseisvuse lõpul Riiklikus Propagandatalituses, olles ühtlasi ka mitmete välisajalehtede kirjasaatjaks.

Nagu eespool öeldud, on ta olnud — paljude tähtsate sündmuste kirjeldajaks — siin võiks näit. esile tõsta, et ta ajakirjanikuna tegi kaasa ülemjuhataja kindral Laidoneri reisi Kremli, kust pärinevad tema poolt kirjeldatud elavad muljed maailma veriseimast diktaatorist ja selle isikust.

Maapaguluses, kuhu juubilar saabus koos abikaasaga Soomest, on ta olnud üks vilkaima sulega lehemehi. Alustas kaastööga alul „Teatajas", siis toimetusliikmena Stockholms-Tidningen Eestlaste" (STE) toimetuses.

Oli peale STE lõpetamist kolumnistiks ka järgnud Eesti Päevalehes, samal ajal ülemere lehtede Vaba Eesti Sõna ja Meie Elu alaliseks korrespondendiks.

Pensioniea tegevusse kuulusid veel kaastöö Esinduse ajakirjale „Rahvuslik Kontakt" ja nüüd ilmumise lõpetanud kuukirjale „Uus Eesti".

Mainimata ei saa jätta Voldemar Kurese hõimusidemeid, milliseid ta alustas iseseisvuse ajal „Uusi Suomi" korrespondendina, Soome põgenenult selle lehe toimetusliikmena ja paljude soome avaliku- ja kultuurielu tegelaste lähedase tuttavana.

Tema saatust jagas nii kodumaal kui paguluses mõni aasta varem surnud abikaasa ja kolleeg Margareta, kuulsa eesti ajakirjaniku Anton Jürgensteini tütar. Abikaasa surma järele elas Voldemar Kures tagasitõmbunult oma kodus Stockholmis, kust ta alles möödunud aasta oktoobris

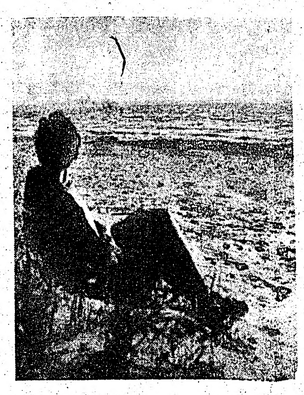

tervisehäirete tõttu läks Högdaleni püsiravihaiglasse.

Kodumaal oli Voldemar Kures Eesti Ajakirjanike Liidu asutajaliikmeid, maapaguluses valiti ta Vabade Eesti Ajakirjanike Ühingu auliikmeks.

Kolleegidele jäi ta teadmisteküllaseks „Papaks", nagu nad teda tavatsesid alati nimetada omavahelises läbikäimises.

Voldemar Kuresega läks hauda üks eesti ajaloo epohhide ajakirjanik.

JUHAN KOKLA (EPL)

Pärnu rand reostatud

Elutõde ei saa vaka all hoida

Juhtus nii, et käisin Ontario järves ujumas. Järgmisel päeval lugesin ajalehest, et suurenenud veereostuse pärast on supelrand suletud. Oleksin pidanud olema ehmunud sellest, et käisin ujumas sellises reostatud vees. Aga hiljutises Pärnu elanikuna suhtusin sellesse üsna rahulikult. Pärnu supelrannas sai ujutud kogu aeg sellises reostatud vees. Seal ei ole ujumiskeeldu ega teateid ajalehes merevee olukorra kohta. Soojadel suvepäevadel supleb seal kümneid tuhandeid inimesi.

Erinevus on avalikustamises. Siin Torontos loeme lehest täpse ülevaate rannavee olukorrast. Ajaleht „Pärnu Kommunist" ei võinud oma linna elanikke informeerida supelranna sanitaarsest olukorrast. Seal liikusid vaid kuuldused, nagu oleks kohalik Sanitaar-Epidemioloogiajaam kindlaks teinud selle, et bakterite arv vees ületab lubatud piiri kümnekordselt ja vetteminek tuleks keelata. See pole aga võimalik; „. . . . kui supelranna sulgeme, siis näitab see, et Nõukogude korraga on midagi . . ." Et äkki hakatakse kahtlema Lenini õpetuse õigsuses ja teda süüdistama Pärnu vee reostamises.

Pärnu supelrannas ujusin 1946. a. kuni 1986. a. suveni. Mineviku olukorra hindamiseks on mul üsna ülevaatlikud mälestused. Need iseloomustavad olukorda enne ja praegu sama hästi või veel paremini kui laboratooriumi-mõõtmised.

VESI REOSTATUD

Vanasti oli vee läbipaistvus Pärnu rannas nii hea, et põhi paistis veel läbi meetrilise veesügavuse. Praegu ei näe oma jalalaba isegi põlvist saadik vees olles. Vanasti ujudes rinnuli, silmad vee all lahti, nägin oma ettesirutatud käe sõrmi. Praegu ei ole sellist nähtavust isegi ujumisprillide läbi.

Teiseks ilmekaks reostuse näitajaks on merepõhja liiva pinna oluord. Kui ma 1946. a. läksin esimest korda Pärnu rannas vette, siis oli üllatavaks muljeks see, et merepõhi pole mitte tasane, vaid sooneline. Liiva pind vee all oli laineline ja need olid pealt nii teravad, et jalataldael oli veidi valus nendel käia.

Sellised liivalained saavad tekkida merelainetuse mõjul vaid puhta liiva pinnal. Juba palju aastaid pole neid suvisel ajal, kui tormid ei ole reostust kalda lähedalt ära viimas ja on just need kõige ilusamad rannailmad. Nüüd tunned jalataldade all merepõhja liiva peal pehmet kihti. Kestvate vaiksete ilmade ajal on seal mõnesentimeetrilise paksusega liivkollase muda kiht.

See ollus on sinna settinud sogasest reostatud mereveest. Tekkinud on see teekonnal, mis saab alguse elumajade WC-pottides ja kulgeb läbi kanalisatsioonikollektori mereäärse pargi all. Kui kollektor, see jäme solgitoru, juhtub terve olema, siis ei voola reoveed otse supelranda, vaid lähevad Pärnu jõe alt läbi seal, kus algavad kivimuulid. Aga kui eespool on midagi rikkes, siis lastakse kõik see solk jõkke. Kui saatan jälle pole midagi ära lõhkunud, siis jõuab linna reostus nendesse puhastusseadmetesse, mida on Vana-Pärnu karjamaale ehitatud juba 20 aastat ja mille valmimisesse ei usu enam ka järjekordse Täitevkomitee otsuse valmiskirjutajad. Arvan, et see puhastusvabrik on nüüd juba kallim Toronto linna omast — on ju selle ehitamiseks kulutatud rohkem aega.

Pärnu puhastusjaamast läheb toru merre 1,5 km kaugusele, muulide otsast 2 km Valgeranna poole. Sinna peaks jõudma juba puhastatud vesi. Jõuab aga selliste lisanditega, mis reostavad merevee Valgerannast Raekülani.

Kanalisatsiooni-insenerid teavad, et Pärnu peakollektoril peab olema ka avarii-väljalask. Kui seda ei ole, siis toru või pumpade rikke korral jäävad kõik need 5-kordsed majad elamiskõlbamatuks niikauaks, kui vesi jälle vcolama hakkab.

REOVESI SUPELRANDA

Üks tähtsam avariiväljalask algab Pärnus Tammsaare-Kanali tänavate lõikumise kohal. Seal on kaevatud mere suunda päris korralik kanal. Kui seal oleks reovesi vaid harva avarii korral, oleks olukord talutav. Tegelikult voolas sealt reovesi supelranna suunda terve 1985. a. talve läbi. Seal suusatades leidsin ka kõige suurema pakase ajal kõrkjatevahelisel madalikul reovee-järve. Sellest läks väike ojakene risti üle liivaranna merre. Selle ojakese päritolus ei saanud kahelda — igasugune puhas loodusliku päritoluga vesi oli sel ajal külmunud.

Järgmisel suvel leidsin selle reovee väljavoolu äärse liivaranna üsna näotuna. Kollane liiv oli kaetud tumepruuni settega ja ikka veel nirises seal ojakene, mis kandis merevette kõrkjatevahelisest mudajärvest vett. Kui nägin selle reostuse kohal merevees sulistamas väikest last oma ema kõrval, siis ei pidanud minu närv enam vastu ja kirjutasin Pärnu tähtsa nimega ajalehele oma ettepaneku see reostatud koht piirata ja kohe puhastada ning katta kümne autokoorma puhta liivaga.

Vastus tuli ühe tuntud naisajakirjaniku allkirjaga. Selles öeldi, et olukorral pole viga midagi, et minu poolt kirjeldatud kohas voolab merre vihmavesi, üldsegi mitte Moskva ajakirjanikele ehitatud puhkepalee reovesi. Ilmselt olid ajalehemehed lugenud minu kirja pealiskaudselt ja arvasid, et ma süüdistan nende kolleegide lõhustuskohta.

Sellele naisajakirjanikule tahaks esitada küsimuse: „Kui teie 2-aastane laps paterdaks reovees, kas te siis saate jääda nii rahulikuks, kui nähes võõrast last seda tegemas?"

Läbipaistvat merevett saab Pärnu elanik näha kaugemal Riia lahes ja Kihnu saare ümbruses. Kes satub puhta merevee juurde, taipab äkki, mis on juhtunud Pärnu supelranna veega.

Sellise olukorra Pärnus tekitas see asjaolu, et peale sõda jäi kanalisatsiooni puhastusseadmete ehitamine teisejärguliseks. Insenerid nägid ette olukorra halvenemise ja projekteerijate seas nägin, kuidas santehnikainsenerid nõudsid aastate kaupa olukorra parandamist. Nende pingutused jäid bürokraatide tõketesse. Nõukogude riigis on otsustajaid ja valitsejaid nii palju et nad vaid segavad üksteist töö tegemisel, kui tegu pole parajasti mitte ideoloogilise võitlusega nende eneste poolt väljamõeldud vaenlaste vastu.

MIDA ETTE VÕTTA?

Mida nüüd ette võtta. Eestis on käimas äge arvamustevahetus fosforiidikaevanduse ohu üle. See on hea. Aga Eestis on katastroofilise ulatusega reostusi ka peale selle. Nende kõigi vastu tuleb hakata võitlema sama avalikult, kui fosforiidi küsimuses. Peale reostuste vähendamise on sellisel tegevusel ka veel teine, palju tähtsam eesmärk. Eesti rahvas hakkab niimoodi ärkama passiivset ootamise meeleolust ja hakkab järkjärgult ise oma maa ja rahva probleemide lahendamisest osa võtma. Hakkab selgelt välja ütlema oma arvamust. Hakkab andma oma ülemustele selgelt märku selle kohta, et need ei saa lõpmatult kaua juurutada seda „stagnatsiooni", mida nad Brežnevi ajal nii hoolega tegid.

Mida saaks meie siin Läänes teha kodu-Eesti ja eestlaste heaks? Arvamusi on mitmesuguseid, ka vaieldavaid.

Mida arvavad, „Meie Elu" lugejad sellest, kui nad oma lehe läbi esitavad oma arvamuse ja pöörduvad Pärnu ajalehe „Pärnu Kommunist" poole nõudmisega asuda ka Pärnu reostamise vastu välja selgelt ja julgelt ja avalikustaks tegeliku olukorra.

Selles küsimuses oleks vaja, et sõna antaks Pärnus ka neile, kes pole partei liikmed. Selles küsimuses on mul nüüd paras hetk teha väike sõbramehelik nüke selle Pärnu ajalehe peatoimetajale hr. Ernst Helemäele.

Me oleme temaga eakaaslased. Meie koolid võistlesid omavahel korvpallis ja ma imetlesin ikka teda sellepärast, et just tema mäng oli see, mis viis tema kooli võidule meie kooli vastu. Hiljem oleme olnud täiesti erinevate maailmavaadetega, kuid muretsenud ikkagi mõlemad Pärnu hea käekäigu pärast. Elasime lähestikku ja mere äärde minnes kohtusime sageli. Muidugi mitte sel ajal, kui mina olin Uuralis Brežnevi poliitvangide laagris ja tema Brežnevi stagnatsioonipartei ajalehe edukas peatoimetaja Pärnus. Aga ega meil sellepärast omavahel vaenu ei olnud.

PÄRNU. Vaade kesklinnale.

Nii et kui ma talle helistasin selle veereostuse küsimuses, siis olime üksmeelel, et midagi tuleb ette võtta. Aga ei jõudnud me siis seda asja korda teha. Mis me, kaks väikest inimest, suudame teha suure asja vastu. Aga üks õpetlik seisukoht oli temal ikkagi — sõbramehe avameelsusega ütles ta mulle, et minu arvamust või artiklit küll ajalehes ära trükkida ei saa.

Asi oli nii, et Pärnu leht sai kunagi minu pärast Partei käest noomituse selle pärast, et spordi-fotograaf tegi minu perest pildi spordiüritusel ja see ilmus ajalehe esileheküljel. Olin siis linnas tuntud oma teisitimõtlemisega. Ajakirjanike ringkonnast jõudis minuni ülevaade sellest pahandusest selles Nõukogude ajalehe toimetuses. Edaspidi oli igas ajalehetoimetuses „keelatud nimede nimekirjas" ka minu nimi.

Ajad muutuvad. Härra Helemäe võib nüüd ehk lugeda ka minu poolt ajalehele antud arvamust. Ta on väga keerulises olukorras — nii palju vanast stagnatsiooniajast on nüüd maha laidetud ja ikka ja jälle tuleb omale esitada küsimus selle kohta, kui palju sai ise seda stagnatsiooni toetatud. Olukord paneb pea ringi käima sellepärast, et enam ei või ette teada, mis seisukoht tuleb homme võtta. „Meie Elu" ja Toronto eestlased võiks edaspidi veelgi rohkem panna Eesti võimumeestel päid ringi käima, kui nad neile näitavad, et ega siin maailmas elutõde ikka kaua vaka all hoida ei saa. Elutõde võidab lõpuks ikkagi. See, mis Pärnus juhtub, saab teatavaks Torontos ja see, mis Torontos arvatakse, saab teatavaks ka Pärnus.

Et KGB loeb tähelepanelikult läbi Toronto eestlaste ajalehed, on kindel. Kas aga KGB seda „Meie Elu" numbrit näitab ajalehe „Pärnu Kommunist" toimetusele, selles ma küll kindel olla ei saa. Veendunud olen ma aga selles, et KGB ei luba ajalehe „Pärnu Kommunist" saatmist välismaale. Ehk hr. E. Helemäe kirjutab sellest reostusprobleemist „Meie Elu" informeerimiseks ajalehes „Sirp ja Vasar"?

Need eestlased, kes järgmisel suvel sõidavad Kanadast Eestisse turismireisile, saavad ka Pärnus käia. Varem kohtus hr. Helemäe paljude välismaa turismigruppidega ja delegatsioonidega. Järgmisel suvel Eestisse sõitjad saavad siis ise esitada küsimusi Pärnu reostusprobleemide kohta ja ise merevee puhtust proovida oma jala ja silmaga.

VELJO KALEP

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716
5000 Sheppard Ave. E. Scarborough, Ont. M1S 4L9

NÄDALA RISTSÕNAD

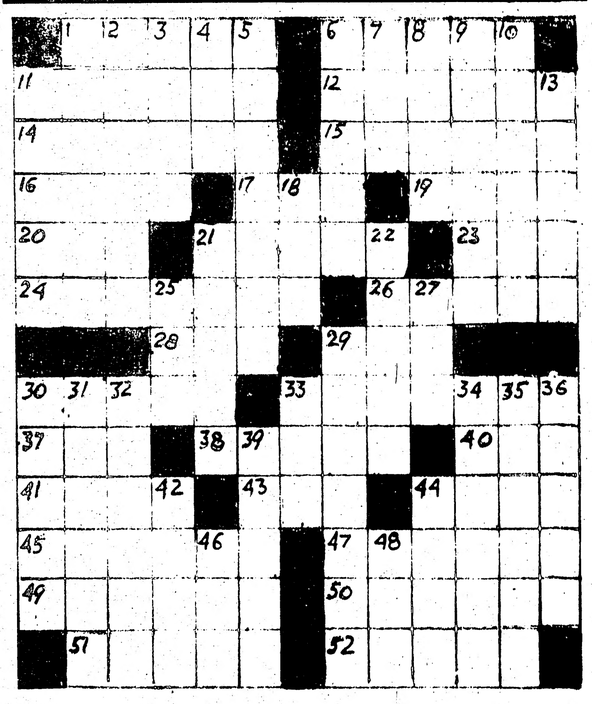

PÕIKREAD: 1. Summa, mille võrra tulud ületavad kulusid; 6. Kukkur, kott; 11. Mõjuva, tagajärjerikka, jõulise; 12. Sisselõige, süvend; 14. Allpool; 15. Ettekirjutatud toitumisrežiimi; 16. Teatavas seisukorras; 17. Kreeka täht; 19. . . . per lukk; 20. Hiiu naiste peakate; 21. Kõnni taarudes; 23. ees (ajaliselt); 24. Kahesus; 26. Randumine, (ka käe osa); 28. Karu; 29. Jah; 30. . . . polka, rahvatantsuviis; 33. Väike saar; 37. Apetiit, 38. Pühkimisvahendil; 40. Mitte midagi, ingl.k.; 41. Nõlvakutelt alllavarisenud murenemisproduktide kuhjastus; 43. Püss, ingl k.; 44. Farm; 45. Naerata; 47. Urisemas; 49. Järv Soomes; 50. Nöökama; 51. Merelooma; 52. Väike rida.

PÜSTREAD: 1. Ei resoneeri, pole kõla; 2. Ahista, ole õnnetu; 3. Pehme ning mahe; 4. Suurriik Ameerikas; 5. Saar Vahemeres, käändes; 6. Haiglane; 7. See kosutab; 8. Puusepa tööriistas; 9. Vorm sõnast arenema. 10. Karpaatides elav ukrainlane; 11. Aiad; 13. Siputa,(sipelda); 18. Vaat, suur vedeliku nõu; 21. Imikul; 22. Mäestik Euroopa ja Aasia vahel; 25. Ühe suurlinna nime eessilp; 27. Pinna mõõtühik; 29. Kuu; 30. Vedas, tõmbas; 31. Tõepärane; 32. Venemaa nimetus ingl.k; 33. On igal elusolendil; 34. Suurem osa; 35. Kiljatama; 36. Mitte surnud, käändes; 39. Üliõpilasorganisatsioon; 42. Joobumuse, joovastuse; 44. Vaikselt; 46. Temal; 48. Parteijuht eelseisvatel valimistel.

Koostanud O.H.

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Ambur, 6. Out, 8. Els, 12. Juure, 13. Alt, 14. Luu, 15. UNRRA, 16. Kit, 17. Suu, 18. Aka, 19. Kal., 20. Vaar, 21. Oka, 22. Sauata, 23. Oo!, 25. Atan, 26. Armee, 30. Domeen, 32. Esemel, 33. Eriti, 34. Ares, 35, Lv, 36. Ilusam, 38. Naisenimi, 39. Urus, 42. Uuk, 43. Emu, 44. Lai, 45. Eel, 46. Naist, 48. Uus, 49. Ema, 50. Olite. 51. KKK, 52. SAS, 52. Terem.

PÜSTREAD: 1. Aju, 2. Munakoor, 3. Burka, 4. Urra, 5. Rae, 6. Oakaun, 7. Ulila, 8. TTT, 9. Elsa, 10. Luua, 11. Suur, 19. Kaan, 20. Vares, 21. Oode, 22. Steil, 23. Tasem, 25. Aetis, 27. Mm, 28. Eelduste, 29. Elva, 31. Mi, 32. Erak, 34. Asulas, 37. Vastseme, 38. Emiir, 39. Uluk, 40. Rauk, 41. Uisk, 43. Eale, 45. Eel, 46. Not, 47. TEM.